

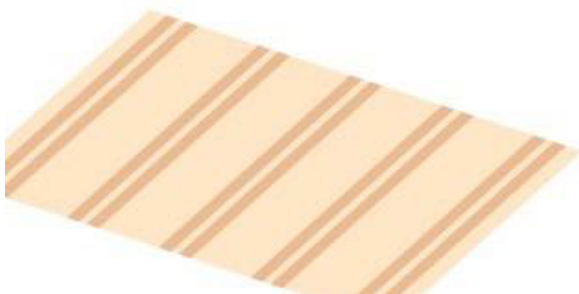
รายงานฉบับสมบูรณ์

การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม
ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในพื้นที่สาธารณะของประชาชน
ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี

ผศ.ดร.ดิเรก หมานมานะ และนายมูอำหมัดราพีร์ มะเก็ง

สนับสนุนการวิจัยโดย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
2566

รายงานฉบับสมบูรณ์

ศึกษาการรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ
ของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี

Study the liability of social responsibility for alcohol consumption in public
spaces of people in urban areas, Pattani city municipality

ผศ.ดร.ดิเรก หมานมานะ

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย

สนับสนุนการวิจัยโดย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องศึกษาการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและ สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมือง ปัตตานี และศึกษาการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการผสมผสานในการศึกษาในลักษณะของการศึกษา เชิงปริมาณนำ ตามด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนใน เขตพื้นที่เมืองอยู่ในระดับปานกลาง โดยไม่ได้มีผลกระทบในเชิงโครงสร้างของสังคม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจาก พฤติกรรมของบุคคล ทั้งในเรื่องการขบถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงลำพังคนเดียว หรือเพื่อสร้างความมั่นใจ ให้กับตนเอง โดยความชอบหรือต้องการดื่มและเพื่อคลายเครียดหรือมีความกังวลใจ ขณะเดียวกันหลังจากการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะแล้วมักมีกิจกรรมอย่างอื่นต่อเนื่อง สำหรับประเด็นการรับผิด อย่างรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า การไม่เคารพกฎ กติกา มาตรการทางสังคม สะท้อนให้เห็นในลักษณะที่ว่า แม้ มีกฎหมายแต่หากไม่มีการนำไปสู่การปฏิบัติที่เคร่งครัดก็ยังคงมีคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ อีกทั้งเรื่องการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกของแต่ละบุคคลด้วย ยิ่งเป็นพื้นที่ที่มีคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมอยู่ ร่วมกันด้วยแล้ว เรื่องเหล่านี้ก็จะยังคงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับทุกภาคส่วนในการกำกับดูแล ยิ่งในกลุ่มของผู้ จำหน่ายที่มองว่า การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เป็นแค่อาชีพหนึ่ง ส่วนผู้ที่ดื่มจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือจะ เป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่เป็นหน้าที่ของผู้ดื่มเองที่ต้องควบคุมและจัดการตนเอง

ดังนั้นการสื่อสารเรื่องผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ควร ได้รับการสื่อสารในวงกว้างผ่านสื่อที่หลากหลายทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อกระแสรอง โดยจำเป็นต้องได้รับความ ร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวและ สถาบันการศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝังการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงการเคารพและให้ เกียรติผู้อื่นให้แก่เด็กและเยาวชน

คำสำคัญ: การรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม, การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, พื้นที่สาธารณะ, เมืองปัตตานี

Abstract

A study on liability of social responsibility for alcohol consumption in public areas of people in urban areas Pattani Municipality. The purposes of this study were to study the problems and situations of alcohol consumption in public areas of people in urban areas Pattani Municipality and a study on liability of social responsibility for alcohol consumption in urban areas Pattani municipality of the population in each group. A mixed method was used in the study, in the form of a quantitative study followed by a qualitative study.

Research findings, the problem of alcohol consumption in public areas of people in urban areas was at a moderate level without having any impact on the structure of society. It mostly arises from a person's behavior. Either in terms of liking to drink alcohol alone or to build self-confidence. Moreover, by liking or wanting to drink and to relieve stress or anxiety. At the same time, after consuming alcoholic beverages in public areas, there are often other activities. As for socially responsible liability issue, it was found that failure to respect rules, regulations, social measures reflected in that manner although there are laws, without strict implementation there are still people who drink alcohol. In addition, the issue of drinking alcoholic beverages is related to the conscience of the individual. Moreover, it is an area where people from different cultures and backgrounds live together. These matters will continue to be a challenge for all sectors to monitor. Especially in the group of dealers who display selling alcohol is just a career. As for those who drink, will it affect others or will it be a violation of their rights? It is the duty of the drinker to control and manage himself.

Therefore, communicating the impact of drinking alcohol on both direct and indirect effects. It should be widely communicated through a variety of media, both mainstream and alternative media which requires cooperation from all parties including the government, private sector, and public sector. In addition, family institutions and educational institutions should be encouraged to give importance to inculcating liability of social responsibility, including respect and honor for others, to children and youth.

Keyword: liability of social responsibility, alcohol consumption, public spaces, Pattani city

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	III
Abstract.....	IV
สารบัญ.....	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ของงานวิจัย.....	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
บริบทพื้นที่จังหวัดปัตตานี.....	5
สภาพปัญหาและผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	7
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ.....	8
การให้ความหมายต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม.....	10
ความตระหนักต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	14
1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research).....	14
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research).....	16
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	20
4.1 สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ.....	22
4.2 การรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	37
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	37
5.2 อภิปรายผล.....	40
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	49

หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	49
ภาพประกอบการเก็บข้อมูล.....	50

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาวิจัย

ผลกระทบจากสุราไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับตัวผู้บริโภคอย่างเดียวแต่ยังส่งผลกระทบในวงกว้างต่อผู้อื่นและสังคม จากข้อมูลรายงานสถานการณ์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ข้อมูลจากงานวิจัยผลการสำรวจประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,695 คน เกี่ยวกับประสบการณ์การได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ 79 ของกลุ่มตัวอย่าง ระบุว่าเคยได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นในมิติใดมิติหนึ่งที่ผ่านมาในรอบปีที่ผ่านมา และหากแบ่งกลุ่มตามประเภทผลกระทบเป็น 4 กลุ่มใหญ่ พบว่าส่วนใหญ่ได้รับ “ผลกระทบทางด้านจิตใจและความรู้สึกไม่ปลอดภัย” (ร้อยละ 76.8) ตามด้วย “ผลกระทบทางสังคมและผลต่อการดำเนินชีวิต” (ร้อยละ 42.0) “ผลกระทบด้านการเงินและการสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์” (ร้อยละ 22.6) และ “ผลกระทบทางร่างกายและทางเพศ” (ร้อยละ 6.2) (อรทัย วลีวงศ์, 2560) จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ดื่มแอลกอฮอล์จำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นดังที่กล่าวมา

การรับผิดชอบต่อสังคมอันเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพตนเองเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ จากการรายงานสถานการณ์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า ประชากรไทยที่เป็นนักดื่มหน้าใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 38.40) และช่วงอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 48.07) ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะในกลุ่มเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) พบว่า เยาวชนร้อยละ 23.91 ระบุว่าเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศชัดเจน แบ่งได้เป็นร้อยละ 9.20 ในกลุ่มเยาวชนหญิง (ร้อยละ 8.34 เป็นนักดื่มเป็นครั้งแรก ร้อยละ 0.86 เป็นนักดื่มประจำ) และร้อยละ 38.31 ในกลุ่มเยาวชนชาย (ร้อยละ 24.96 เป็นนักดื่มเป็นครั้งแรก และร้อยละ 13.34 เป็นนักดื่มประจำ) และนักดื่มปัจจุบันร้อยละ 4.50 ระบุว่าเคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ห้ามจำหน่ายในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดยสถานที่ที่ระบุมากที่สุดได้แก่ปั๊มน้ำมัน (ร้อยละ 1.90) และวัด (ร้อยละ 1.38) ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 11.09 ระบุว่าเคยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามบริโภค ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมามากที่สุด ได้แก่ บนถนน พุดบาริ บนรถ (ร้อยละ 5.47) และวัด (ร้อยละ 3.89) นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 12.36 เคยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งแบ่งได้เป็นสุราขาว / เหล้าต้ม / เหล้าชุมชน ร้อยละ 9.55 และสุรานอก / เหล้าต่างประเทศ ร้อยละ 4.76 จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยจึงมีนักดื่มหน้าใหม่ที่เป็นเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ทั้งกับตัวเด็กเอง ครอบครัวและคนอื่น ๆ ในสังคม เช่น ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง การทะเลาะวิวาท ปัญหาการเรียน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครุฑที่ไม่พึงประสงค์ อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ การตายก่อนวัยอันควร รวมทั้งมีผลกระทบต่อชีวิตเด็กและ

เยาวชนในอนาคต โดยเพิ่มโอกาสในการเป็นโรคติดเชื้อและการทำงานของสมองเสื่อมถอยเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้ล้วนจำเป็นต้องมีนโยบายในการสนับสนุนไม่ดื่มสุราและสร้างค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคมในรูปแบบใหม่ ๆ ของการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในพื้นที่สาธารณะโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน (วิทย์ วิชัยดิษฐ์ และคณะ, 2562)

การศึกษาและวิจัยในหลายชิ้นงานที่ชี้ว่า การทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยากขึ้นและไม่สามารถถูกชักจูงให้ดื่มสุราด้วยเล่ห์เหลี่ยมของกลยุทธ์ของการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยมาตรการต่าง ๆ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงและคุ้มค่าในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการดื่มสุรา มาตรการเหล่านี้ประกอบด้วย การเพิ่มภาษีและราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การจำกัดสถานที่จำหน่ายสุราในพื้นที่ที่มีเด็กและเยาวชนอยู่จำนวนมาก เช่น รอบสถานศึกษาและหอพัก พื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น สถานีบริการน้ำมัน และบนทางจราจร การจำกัดเวลาจำหน่ายสุรา การกำหนดอายุขั้นต่ำของเด็กในการซื้อและดื่มสุรา การห้ามโฆษณาและการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเด็ดขาด แต่ในขณะที่เดียวกันเราก็พบว่า มีหลายกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะซึ่งถือเป็นการรบกวนแย้งในมาตรการและวิธีที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและป้องกันปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นนโยบายที่มีการบังคับใช้ในทุกพื้นที่ แต่ผลที่ตามมาสุดท้ายก็ไม่สามารถเห็นผลที่ชัดเจนต่อการจัดการนโยบายของรัฐ การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนผ่านกระบวนการสอน อบรมให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ ถือเป็นกลไกอย่างหนึ่งของการป้องกันปัญหาในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (บัณฑิต ศรไพศาล, 2550)

อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือพื้นที่สาธารณะ (public space) ควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในโลกทางสังคมอย่างเสรี ได้ใช้เป็นอาณาบริเวณที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การสร้างความรู้สึกเป็นส่วนรวม (sense of public) และผลประโยชน์ของส่วนรวม พื้นที่สาธารณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม กล่าวคือ รูปธรรมของพื้นที่สาธารณะคือพื้นที่ทางกายภาพที่กำหนดขอบเขตไว้แน่นอน เช่น ร้านกาแฟ ลานประชาชน จัตุรัสกลางเมือง สวนสาธารณะ โรงละคร พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนพื้นที่นามธรรม เช่น สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มทางสังคม หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม เป็นต้น ยิ่งเป็นประชาชนในเขตเมืองที่ต้องอยู่อาศัยกันอย่างแออัด พื้นที่สาธารณะเหล่านี้จึงจำเป็นและมีความสำคัญต่อผู้คนในเมืองทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การทำงาน การเรียน รวมถึงกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ

ฉะนั้น การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนจึงเป็นเรื่องที่เร่งด่วน เนื่องจากสภาพปัญหาในปัจจุบันพบว่า ประชาชนหลายกลุ่มคนขาดการรับผิดชอบต่อสังคม ยิ่งในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งมองว่าเป็นปัญหาในระดับโครงสร้างของสังคมภาพรวมที่นำไปสู่วัฒนธรรมความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชนในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะในเขตเมือง กรณีศึกษาที่เลือกเขตเทศบาลเมืองปัตตานีเนื่องจาก นอกเหนือจากประชากรในพื้นที่ดั้งเดิมแล้วยังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรแฝงในหลายกลุ่ม เช่น เยาวชนที่มาจากต่างพื้นที่ที่มาเรียนในระดับอุดมศึกษา

ประชากรกลุ่มแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่มาประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมประมง รวมทั้งประชากรแฝงกลุ่มอื่น ๆ ที่เข้ามาพักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี และที่สำคัญจากการสำรวจสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด 2550 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า พื้นที่จังหวัดปัตตานีมีสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา โดยมีดัชนีคะแนนความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ของจังหวัดปัตตานีอยู่ที่ 71 จังหวัดนราธิวาสอยู่ที่ลำดับที่ 75 และจังหวัดยะลาอยู่ที่ 76 ของทั้งประเทศ ทั้งที่ควรมีดัชนีที่ใกล้เคียงกันในลำดับคะแนนที่พอๆ กัน เนื่องจากมีลักษณะของประชากรที่เหมือนกัน ทั้งในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม เป็นต้น เหตุนี้จึงมองว่าการศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชน และการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในแต่ละกลุ่มจะช่วยให้มีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลทางวิชาการและองค์ความรู้การพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี
2. ศึกษาการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้โดยตรงของบุคคลในฐานะพลเมืองที่มีต่อชุมชนและสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิก ในการแสดงออกที่เหมาะสมและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองทั้งระดับปัจเจก กลุ่มครอบครัว องค์กร และสังคม

พื้นที่สาธารณะ หมายถึง พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในโลกทางสังคมอย่างเสรีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การสร้างความรู้สึกร่วมกัน และผลประโยชน์ของส่วนรวม พื้นที่สาธารณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม โดยพื้นที่สาธารณะในเขตพื้นที่เมืองในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่ 1) สวนสาธารณะสวนสมเด็จ 2) พื้นที่พักผ่อนริมนทะเลหลัง ม.อ. และ 3) ตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี

ประโยชน์ของงานวิจัย

การวิจัยนี้ช่วยให้มีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและใช้ข้อมูลเชิงลึกแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทเพื่อสร้างกลไกจัดและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชน และการแสวงหาแนวทางในการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม ถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ในการป้องกันปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

สำนักงานเทศบาลเมืองปัตตานี ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำ รายงานผลการวิจัยเรื่องไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ และนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการรับมืออย่างรับมือชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่ม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงโรงเรียนในพื้นที่ได้นำข้อมูลจากผลการศึกษาไปใช้ในการดูแลและป้องกันนักเรียนนักศึกษาในการบริโภคสุรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริโภคในพื้นที่สาธารณะ

ภาคประชาสังคมและ NGOs ในพื้นที่ นำผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ไปเป็นข้อมูลในการออกแบบการทำงานในระดับพื้นที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะและการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง 5 ประเด็นคือ บริบทพื้นที่จังหวัดปัตตานี สภาพปัญหาและผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ การให้ความหมายต่อการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม และความตระหนักต่อการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บริบทพื้นที่จังหวัดปัตตานี

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาานานก่อให้เกิดความสูญเสีย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นประเด็นที่รัฐบาลทุกสมัยหยิบยกขึ้นมาเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข แม้ว่าในปัจจุบันจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จะลดลงตามลำดับ แต่เงื่อนไขด้านความรู้สึก และความเชื่อมั่นระหว่างประชาชนกับรัฐกลับยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้มีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแนวทางที่รัฐให้เป็นหลักในการดำเนินแก้ไขปัญหา ประกอบกับบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประชากรกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม และยึดถือหลักอิสลามเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักอิสลามดังกล่าวปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งธรรมเนียมชีวิตของผู้นับถือศาสนาอิสลาม รวมถึงปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมเฉพาะของพื้นที่

บริบทพื้นที่เมืองปัตตานีมีลักษณะโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะคือ ผู้คนในพื้นที่มีความหลากหลายในทางศาสนา และวัฒนธรรม มีทั้งวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธ จนชาวไทยเชื้อสายจีน และวัฒนธรรมของชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นคนส่วนใหญ่ของพื้นที่ ทำให้การดำเนินชีวิตมักจะมีความเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนาของตนเองนับถือเป็นส่วนใหญ่ ระบบความคิด ความเชื่อโลกทัศน์ยึดโยงอยู่กับความเชื่อในอำนาจนอกเหนือธรรมชาติที่ ทำให้เกิดสถาบันทางศาสนา เช่น วัด มัสยิด และโบสถ์ ซึ่งเป็นโครงสร้างทางสังคมและความมั่นคงทางด้านจิตใจ ของผู้คนในชุมชนให้อยู่ร่วมกันในกรอบจารีต ประเพณี และศีลธรรม (ศรีศักร วัลลิโภดม และคณะ, 2550)

ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของพื้นที่จังหวัดปัตตานี ชาวไทยพุทธมีวัด และโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนชาวมลายูมุสลิมมีมัสยิดเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมภายในชุมชนมุสลิมจะดำเนินชีวิตสอดคล้องกับวิถีมุสลิมเป็นหลัก ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมภายในชุมชนชาวไทยพุทธและชาว

ไทยเชื้อสายจีนมีวิถีชีวิตแบบสังคมเมือง เพราะส่วนใหญ่ชาวไทยพุทธ ชาวไทยเชื้อสายจีนในชุมชนเมืองปัตตานี จะมีอาชีพรับราชการ ทำงาน หรือค้าขายอยู่ในตัวเมือง (พรปวีณ์ ศรีงาม, 2556)

นอกจากจะมีประชากรเดิมของพื้นที่เมืองปัตตานีแล้ว ยังพบว่า บางพื้นที่ในเขตเมืองมีประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่เมืองปัตตานี จากรายงานแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองปัตตานี (2566) ได้นำเสนอไว้ว่า บุคคลต่างด้าวในพื้นที่ที่เข้ามาทำงาน ทั้งที่มีการจดทะเบียนและไม่มีสถานะทางทะเบียนมีจำนวน 3,424 คน ประกอบด้วย บุคคลต่างด้าวจากประเทศเมียนมาร์ ลาว และประเทศกัมพูชา ที่เข้ามาทำงาน โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานจากประมง เนื่องจากอาชีพประมงถือเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของประชากรในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ขณะที่ประชากรเดิมในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ทำประมง ค้าขาย และรับราชการเป็นส่วนน้อย

ทิศทางในการพัฒนาของพื้นที่เมืองหรือเทศบาลเมืองปัตตานี ให้ความสำคัญในเรื่องของการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานราก การเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพคุณภาพ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้าบริการ สร้างชุมชนน่าอยู่ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม และที่สำคัญคือ การเสริมสร้างสังคมแห่งสันติสุขในพื้นที่ ซึ่งมีบริบทแวดล้อมโดยรอบของพื้นที่มีสถาบันการศึกษาที่คอรุ่นเสริมและบริการทางวิชาชีพและวิชาการให้กับพื้นที่ เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกบางคณะ ซึ่งสถาบันการศึกษาดังกล่าวคอยทำหน้าที่ในการส่งเสริมและบริการการศึกษาในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางสู่สังคมควบคู่กับหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่

สำหรับบริบทร้านค้าและบริการที่เปิดในพื้นที่เมืองปัตตานีกลับได้รับผลกระทบจากพิษของเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทั้งในเรื่องของสถานการณ์โควิด-19 และสภาวะของเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องของต้นทุนสินค้าที่ราคาแพง ทำให้ร้านค้าและบริการที่มีการผูกโยงกับการท่องเที่ยวในเมืองปิดตัวลงเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันก็มีการเปิดธุรกิจหรือร้านใหม่ ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปจากร้านแบบเดิม ทั้งในเรื่องของร้านอาหาร ธุรกิจเสื้อผ้า หรือแม้กระทั่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เริ่มเปิดตัวร้านใหม่ๆ เพิ่มขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ และโฆษณาผ่านไวเน็ตติตตั้งบริเวณข้างถนนมากขึ้น หรือแม้บางร้านที่ที่เคยเปิดบริการมาแล้วก็มีการปรับปรุงหน้าร้านให้สวยงามมากขึ้น เพื่อสร้างการดึงดูดของกลุ่มนักท่องเที่ยว สิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับพื้นที่ คือ การบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางร้านมีการเปิดใกล้เคียงกับสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในรัศมีไม่เกิน 300 เมตร

สภาพปัญหาและผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การศึกษาเรื่องผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย (อรัทัย วลีวงศ์และคณะ, 2557) ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น (Alcohol's Harm to Others) เป็นมิติหนึ่งในผลกระทบทั้งหมดที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ดื่มเป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า ผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย เช่น การรู้สึกรำคาญใจ จนถึงผลกระทบที่รุนแรงมาก เช่น การถูกทำร้ายเสียชีวิต ข้อมูลสถานการณ์ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นของประเทศไทย มีการศึกษาและรวบรวมอยู่ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การสำรวจผลกระทบในประชากร การรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาต้นทุนทางสังคม อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวยังมีข้อจำกัดอยู่มากทั้งในประเด็นขอบเขตของปัญหาและวิธีการศึกษา โดยมีเฉพาะบางประเด็นที่เป็นเหตุการณ์รุนแรง เช่น อุบัติเหตุจราจร ความรุนแรงในครอบครัว หรือการนำเสนอเป็นสัดส่วนของเหตุการณ์ที่มีแอลกอฮอล์เกี่ยวข้อง จึงยังไม่สามารถสะท้อนสถานการณ์ของผลกระทบของการดื่มต่อผู้อื่นในภาพรวมอย่างแท้จริง แต่มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจศึกษาต่ออีกหลายประเด็น เช่น ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตร่างกายและจิตใจ หรือทรัพย์สินที่เสียหายของครอบครัวผู้ดื่ม ผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนจากการดื่มของคนในครอบครัว ผลกระทบในสถานที่ทำงานต่อเพื่อนร่วมงานหรือเจ้านาย ข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานการณ์และความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบของแอลกอฮอล์ที่เกิดต่อสาธารณะนี้ถือว่ามีสำคัญและประโยชน์ในการสนับสนุนการพัฒนานโยบายควบคุมแอลกอฮอล์ การติดตามผล รวมถึงการสร้างตระหนักต่อสังคมของประเทศไทยได้

การศึกษาเรื่องผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช (อรณุชา อยู่สกุล และคณะ, 2562) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวัดการได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรุนแรงที่มีต่อชุมชน ด้านสังคม คือการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์ ด้านสาธารณสุข คือการต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น และด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย คือรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์ (เสพติด) ในส่วนของการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ได้แนวทางเยียวยาช่วยเหลือวางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันในระดับต่างๆ ได้แก่ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ได้มีการเสนอความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจากตัวบุคคลที่เป็นผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดผลกระทบกับ

ผู้อื่น โดยระดับครอบครัวเป็นรูปแบบการให้ความรู้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวในการไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนในครอบครัว ในระดับชุมชนเป็นการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ในการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์พร้อมทั้งแนวทางป้องกันการได้รับผลกระทบดังกล่าว สร้างความตระหนักรู้ให้แก่คนในชุมชน ให้ตระหนักในสิทธิของผู้อื่น รวมถึงจัดตั้งมูลนิธิ/กองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาสุรา สร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้อื่นในชุมชน และให้เพิ่มช่องทางการรณรงค์ในเรื่องโทษของการดื่มสุราให้ทันกับยุคสมัย ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์ เพิ่มช่องทางการร้องเรียน และการมีระบบการเฝ้าระวังต่อกลุ่มผู้ติดแอลกอฮอล์ รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะผู้ซื้อร้านค้า หรือผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายสุราให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลากฎหมายกำหนด เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกฎหมายคดีเมาแล้วขับรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถ

บทความวิชาการเรื่องปัญหาการดื่มสุราในสังคมไทย (พระมหากำพล คุณงกิจ, 2547) นำเสนอเนื้อหาถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของบุคคลกับสังคมไว้ว่า คำว่าบุคคลกับสังคม ในที่นี้หมายถึงตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดื่มสุราได้สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย สุรานั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบระหว่างผู้ดื่มสุรากับสังคมมากมายหลายอย่าง สังคมโดยทั่วไปเริ่มรู้สึกว่ามีค้อยมีความปลอดภัยทั้งต่อร่างกายและทรัพย์สินของตนเอง โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่สตรีออกไปทำงานในโรงงานและมีบ้านหรือห้องเช่าอยู่ในซอยลึก เวลากลับบ้านดึกตื่นต้องเดินผ่านกลุ่มของนักดื่มสุราที่กำลังจับกลุ่มดื่มกันอยู่ทำให้เกิดความระแวงกลัวจะเกิดเหตุการณ์ดังเห็นได้จากภาพเหตุการณ์คนเมาสุราข่มขืนแล้วฆ่าชิงทรัพย์ หรือคนเมาคอยจีชิงทรัพย์ของเจ้าทุกข์ ซึ่งเป็นคดีที่เห็นกันอยู่บ่อยครั้งตามข่าวหนังสือพิมพ์ หรือสื่อโทรทัศน์ต่าง ๆ บางกรณีสุรานั้นได้เพิ่มพลังคึกคะนองให้แก่วัยรุ่นเมื่อวัยรุ่นได้ดื่มสุราเข้าไปแล้วมักจะมีการมั่วสุม มีการเที่ยวเตร่ ขับรถจักรยานยนต์ออกไปเที่ยวยามค่ำคืนสร้างความรำคาญให้เกิดแก่บุคคลทั่วไป และเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุตามท้องถนน บางครั้งก่อคดีขับรถชนคนอื่นถึงขั้นเสียชีวิตก็มีและมีเหตุการณ์จี้ดแฉะลักขโมยมากขึ้น ความไม่ปลอดภัยย่อมเกิดแก่บุคคลที่อยู่ในสังคมทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องการ อีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคม คือผลจากการดื่มสุราของผู้ดื่มสุรานั้นเมื่อเกิดภัยต่างๆ ขึ้น มักจะผลักภาระให้กับสังคม ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองที่ดีหรือขาดหน้าที่ประชากรที่ควรทำต่อประเทศ หรือขาดหน้าที่ลูกบ้านที่พึงใส่ใจกับชุมชนของตนเอง

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่า มีหลายงานที่พยายามนำเสนอให้เห็นถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ เช่นงานศึกษาจากต่างประเทศกรณีของประเทศประเทศสิงคโปร์ การจัดแบ่งประเภทของเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์มากกว่า 0.5 ดีกรีแยกต่างหากจากเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีหรือไม่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมอยู่ในเครื่องดื่มเลย

ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ และมีการบัญญัติกฎหมาย The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 เพื่อการควบคุมการจัดการและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะโดยเฉพาะ และควบคุมไปถึงผู้จำหน่ายแอลกอฮอล์อีกด้วย โดยกำหนดเป็นเวลาสำหรับการควบคุมเครื่องดื่ม นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนในกรณีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ส่วนในประเทศออสเตรเลีย แม้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และก่อความวุ่นวายในพื้นที่สาธารณะจะเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย หากแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจออสเตรเลียส่วนใหญ่ค่อนข้างผ่อนปรนให้ ในพระราชบัญญัติ Summary Offences 1966 สำหรับความผิดครั้งแรกโดยการกำหนดค่าปรับ สำหรับความผิดครั้งที่สอง ในนิวเซาท์เวลส์ การฟ้องร้องคดีเมาในพื้นที่สาธารณะจะดำเนินการก็ต่อเมื่อมีความรุนแรงหรืออาชญากรรมอื่น ๆ ร่วมด้วยและตำรวจมีดุลพินิจในการปรับผู้ที่เมาในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งต่อมาไม่ได้รับอนุญาตให้ปรับผู้ที่ดื่มในเขตปลอดแอลกอฮอล์อีกต่อไปทำได้แค่เพียงริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น ดังนี้ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบต่อมาตรการทางกฎหมายที่บังคับต่อผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะสำหรับประเทศนี้จะเป็นแนวทางในกระบวนการทำวิจัยในส่วนของการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมต่อประเด็นปัญหาดังกล่าวร่วมด้วยเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติที่ได้มีการวางหลักเอาไว้ (วศิน สุวรรณรัตน์ และคณะ 2563)

ในขณะที่การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศที่ปกครองในรูปแบบอิสลามอย่างกรณีของประเทศบรูไนดารุสซาลาม พบว่า ประเทศบรูไนเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีมาตรการในการจำกัดการเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีมาตรการค่อนข้างเด็ดขาด โดยรัฐบาลกษัตริย์ได้นำหลักกฎหมายอิสลามที่เรียกว่ากฎหมายซารีอะห์มาบังคับใช้ในหลายลักษณะ เช่น การห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเด็ดขาดที่บังคับกับชาวมุสลิม การห้ามจำหน่ายแอลกอฮอล์ในทุกรูปแบบ การห้ามบริโภคในที่สาธารณะของผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม การจำกัดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภค รวมทั้งการจำกัดปริมาณการนำเข้าเข้ามาในประเทศ อย่างไรก็ตาม ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ประกอบกับประชาชนส่วนหนึ่งของบรูไนที่ไม่ใช่มุสลิม รวมทั้งกระแสการค้าค้ายาจากองค์กรระหว่างประเทศ จึงน่าจับตามองว่ามาตรการเหล่านี้จะมีความยั่งยืนต่อไปในบรูไนมากน้อยเพียงใด แต่ด้วยกฎหมายซารีอะห์ที่ไม่อนุญาตให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ ประกอบกับมาตรการจำกัดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเด็ดขาดในกลุ่มชาวมุสลิม และการจำกัดปริมาณการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการบริโภคของผู้ที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม ทำให้การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะขับชี่ยานพาหนะค่อนข้างเข้มงวด โดยกฎหมายของบรูไนยังกำหนดให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะต้องมีค่าแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดไม่เกินกว่า 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (อัครวินท์ ศาสนพิทักษ์, และคณะ, 2562) เช่นเดียวกับงานของ Basma Al-Ansari (2020) ที่ศึกษาในเรื่อง นโยบายเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ที่มีชาวมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยในงานได้ระบุแนวทางกว้างต่อแนวการกำหนดนโยบายแอลกอฮอล์มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจาก 50 พื้นที่ที่มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ มีเพียง 5 พื้นที่ที่มีข้อห้ามพร้อมสัมปทาน มีข้อจำกัด หรือนโยบายข้อบังคับ แม้จะมีแนวทางการห้ามด้วยสัมปทานสำหรับผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ได้ใช้กลยุทธ์นโยบาย

เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของ WHO ที่แนะนำ 9 ใน 10 รายการในลักษณะเฉพาะบริบท เช่น ไม่ใช่ภาษี แนวทางหลายภาคส่วนในการรักษาการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ไม่ดีต่อสุขภาพ สำหรับมุสลิมที่เป็นคนใหญ่ของประเทศเผชิญกับความท้าทายในการสร้างนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หลายนโยบายแอลกอฮอล์ของประชาชนในประเทศ ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะข้อห้ามของศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตาม WHO เครื่องมือประเมินนโยบายแอลกอฮอล์ตรวจไม่พบนโยบายแอลกอฮอล์สำหรับกลุ่มประเทศที่มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้ออกแบบมาสำหรับประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมและประเทศที่พัฒนาแล้ว การกำหนดนโยบายในกลุ่มประเทศที่มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ อาจเป็นประโยชน์จากการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับบริบทของพื้นที่ปัตตานีที่มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ พบว่า การบริโภคเครื่องตี้มในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2564 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีดัชนีคะแนนความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ของจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ 0.148 ลำดับ 76 ของประเทศ มีความชุกของนักตี้มในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปร้อยละ 1.6 สัดส่วนของการตี้มประจำในนักตี้ม ร้อยละ 40.6 สัดส่วนของการตี้มหนักในนักตี้ม ร้อยละ 25.4 สัดส่วนของการตี้มแล้วขับร้อยละ 9.2 ในส่วนของสถานที่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พบว่า สถานที่ตี้มบ้านตนเอง หรือบ้านผู้อื่นร้อยละ 79.8 สถานที่ที่เป็นร้านค้าบริการร้อยละ 36.3 สถานที่ที่เป็นงานเลี้ยงหรืองานประเพณีร้อยละ 40.0 ผลกระทบจากการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พบว่า ผลกระทบภายในครอบครัวร้อยละ 0.3 ภายนอกครอบครัวร้อยละ 0.3 การประกอบอาชีพร้อยละ 0.1 ความชุกของการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุบนท้องถนนจากการตี้มของผู้อื่นร้อยละ 0.8 สำหรับในเรื่องของการกฎหมายพบว่ามีการขายให้เด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 5.1 การขายในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา เข้าพรรษา และออกพรรษา ร้อยละ 1.6 การขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในเวลาห้ามขายร้อยละ 1.0 การขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขายร้อยละ 10.1 การโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาด การส่งเสริมการขายร้อยละ 6.8 (พลเทพ วิจิตรคุณากร และอธิบ ตันอารีย์, 2565)

การให้ความหมายต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม

การศึกษาเรื่องการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และกระบวนการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักศึกษาสถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา (ณัฐฉัตร ประทีปรัตตาและคณะ, 2559) เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นักศึกษาสถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา จำนวน 33 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การให้ความหมายและที่มาของความหมายความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง 1) การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง 2) การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด 3) การวางแผนการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 4) การรักษาสัญญาหรือคำพูดของตนเอง 5) การรักษาระเบียบวินัยของตนเอง 6) การตรงต่อเวลา 7) การไม่ทำให้

ผู้อื่นเดือดร้อน 2. การให้ความหมายและที่มาของความหมายความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง 1) การมีระเบียบวินัยโดยการเคารพกฎหมาย 2) การรักษาสาธารณสมบัติ 3) การมีมารยาทโดยคำนึงถึงความรู้สึกและสิทธิของผู้อื่น 4) การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 3. กระบวนการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง 2) การตรงต่อเวลา 3) การรักษาสัญญาหรือคำพูดของตนเองที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น 4) การปรับตัวและการบริหารจัดการวางแผนใหม่ 4. กระบวนการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา ได้แก่ 1) การปฏิบัติตามกฎหมาย 2) การไม่ทำร้ายผู้อื่น 3) การมีจิตสาธารณะในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ความตระหนักต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม

การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่อสังคม (อรัชมน พิเชฐวรกุล และพรพล เทศทอง, 2563) เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการต่าง ๆ ในทางกฎหมายภายในประเทศ (Domestic Law) และนำมาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายจากต่างประเทศอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐนิวยอร์ก มลรัฐอิลลินอยส์และประเทศฝรั่งเศสที่มีกฎหมายใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันแต่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการผลักดันมาตรการทางกฎหมาย จากนั้นทำการสำรวจความคิดเห็นทางกฎหมายจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 500 คน ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงด้วยวิธีการทำแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อนำผลข้อมูลทางสถิติมาประมวลผลและวิเคราะห์ผล นอกจากนี้มีการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในกลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมาย นักวิชาการ และกลุ่มผู้ประกอบการ รวมถึงประชาชนทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมการจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย แม้มีกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการโดยกำหนดโทษสำหรับการขายสุราให้คนเมาที่ครองสติไม่ได้ (มาตรา 40) ก็ตามแต่ในปัจจุบันไม่พบคดีที่ผู้ขายขายให้บุคคลที่มีอาการเมามาจนครองสติไม่ได้แต่อย่างใด อีกทั้ง หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการเมามาจนครองสติไม่ได้แล้วบุคคลนั้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ก่อเหตุแห่งภัย ในกรณีที่มีการกระทำความผิดกล่าวของผู้ประกอบการนั้นเป็นสาเหตุที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งของความเสียหายนั้นด้วย รวมถึงควรมีความเข้มงวดมากขึ้นในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์และควรมีมาตรการอื่นเพิ่มเติม นอกจากทางด้านกฎหมาย โดยการมีแบบประเมินความเมาของลูกค้าให้แก่ผู้ประกอบการประเมินลักษณะของลูกค้าก่อนการจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

สมัย โกรทินธาคม (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่อผู้เสียหายจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยลูกค้าที่เมาจากร้านเป็นผู้ขับ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ศึกษานำเสนอสภาพปัญหาของไทยและข้อจำกัดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา กำหนดให้ผู้ขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ และเจ้าภาพงานเลี้ยงฉลองทางสังคม (ในบางมลรัฐ) อาจต้องรับผิดชอบทางแพ่งแก่ผู้เสียหาย ถ้าลูกค้าและแขกที่มางานเลี้ยงมีอาการเมมาแล้วขับรถจนเกิดอุบัติเหตุแก่ผู้อื่น การสำรวจงาน

ศึกษาที่เกี่ยวข้องพบว่า การกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าภาพ มีข้อถกเถียงมากกว่าการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ขาย ผู้เขียนวิเคราะห์ปัญหากฎหมายว่าด้วยหลักเศรษฐศาสตร์ ผ่านกรอบแนวคิดเรื่อง ผลกระทบภายนอกด้านลบ, หลักกฎหมายละเมิด, การก่อกองแห่งภัย แล้วนำเสนอผลจากแบบสอบถาม และข้อพิจารณาถ้าจะนำข้อกำหนดความรับผิดชอบของผู้ขายอย่างไรในสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้ในไทยในอนาคต

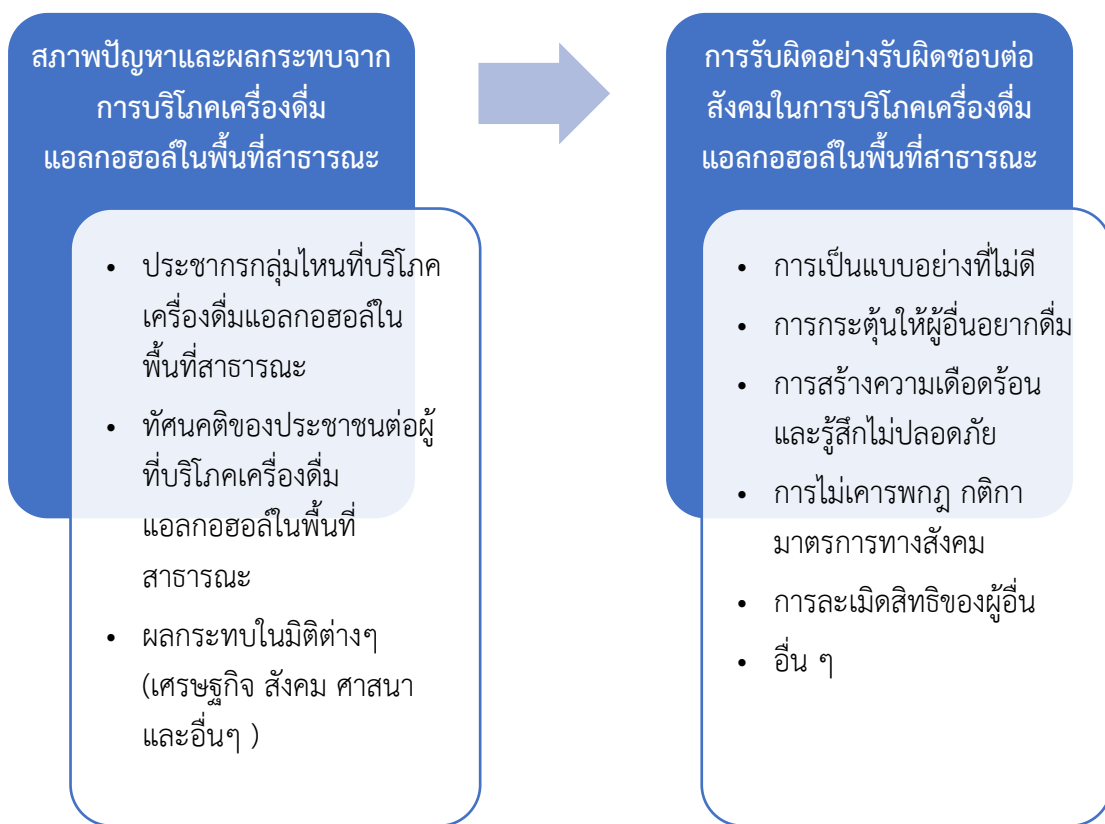
มูลนิธิแก้ไขปัญหาการตี้มแอลกอฮอล์ [มปอ.] (ม.ป.ป.) นำเสนอเรื่อง การตี้มอย่างรับผิดชอบที่บ้าน โดยได้ชี้ว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การใช้ชีวิตประจำวัน และเริ่มทำความรู้จักและปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งหมายถึงการสร้างระยะห่างและลดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนในสังคม และการลดการออกไปนอกบ้านโดยไม่มีเหตุจำเป็น ทั้งนี้ ผู้บริโภคที่เลือกที่จะตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงสามารถตี้มได้เช่นเดิม แต่ต้องเปลี่ยนสถานที่ตี้มเป็นที่บ้านเท่านั้น มูลนิธิแก้ไขปัญหาการตี้มแอลกอฮอล์ หรือ TFRD สนับสนุนให้ทุกคนปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างเคร่งครัด ซึ่งการอยู่ที่บ้าน (Stay at Home) คือ ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับตัวเรา ครอบครัว และชุมชน ในขณะเดียวกัน ขอให้ผู้ที่เลือกที่จะตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะต้องตี้มอย่างรับผิดชอบ ในระดับที่เหมาะสม และตี้มที่บ้านของตน เพื่อไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

1. ตี้มอย่างพอดี ผู้ตี้ม (เฉพาะผู้ใหญ่เท่านั้น) ทั้งผู้หญิงและผู้ชายควรจดบันทึกการตี้มและปฏิบัติตามคำแนะนำของรัฐบาลเกี่ยวกับการตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. แอลกอฮอล์ก็คือแอลกอฮอล์ ปัจจัยที่สำคัญคือปริมาณการตี้ม ไม่ใช่ชนิดของเครื่องดื่ม โดย หนึ่งหน่วยมาตรฐานของเบียร์ ไวน์ และสุรา เช่น วิสกี้ และวอดก้า เป็นต้น
3. รับประทานอาหารและน้ำให้เพียงพอ ต้องไม่ตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในขณะที่ท้องว่างเด็ดขาด ควรรับประทานอาหารรองท้องก่อนตี้มเสมอ เพราะอาหารที่อยู่ในกระเพาะอาหารจะช่วย ชะลอการดูดซึมแอลกอฮอล์เข้าร่างกาย นอกจากนี้ ควรดื่มน้ำอย่างต่อเนื่องระหว่างตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อป้องกันภาวะการขาดน้ำ
4. วัดปริมาณการตี้ม ให้รินเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยใช้ถ้วยตวง เขยือก หรือภาชนะที่มีอยู่ เพื่อทราบปริมาณการตี้มของตนว่ามากน้อยเพียงใด
5. เต็มสิสัน ฝึกทำค็อกเทลด้วยตนเองที่บ้าน หรือเรียนรู้จากบทเรียนการผสมเครื่องดื่มซึ่งสอนโดยบาร์เทนเดอร์มืออาชีพทางออนไลน์
6. วันงดตี้ม กำหนดวันงดตี้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทำกิจกรรมอื่นแทน เพื่อสร้างความสุขให้การอยู่บ้าน เช่น เล่นบอร์ดเกม นัดตี้มกาแฟกับเพื่อนผ่านทางออนไลน์หรือทดลองผสมม็อกเทลหรือเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เพราะบางครั้งการตี้มอย่างรับผิดชอบ คือ การละเว้นจากการตี้มนั่นเอง

7. อยู่บ้านก็สนุกได้ เช่น นั้ดรวมตัวสังสรรค์กับเพื่อนทางออนไลน์โดยไม่ต้องออกจากบ้าน ทั้งนี้ควรตั้งค่าความเป็นส่วนตัว เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวให้กับงานปาร์ตี้ออนไลน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี ในครั้งนี้มุ่งเน้นหาคำตอบใน 2 ประเด็นสำคัญคือ 1) สภาพปัญหาและผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ และ 2) การรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง แสดงดังรูป

รูปแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประยุกต์ โดยใช้วิธีการผสมผสานในการศึกษา (Mixed Method) ในลักษณะของการศึกษาเชิงปริมาณนำ ตามด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ กล่าวคือ การศึกษาในเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในขณะที่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การศึกษาปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology research) เพื่อยืนยันผลการศึกษาในองค์ความรู้ที่จะมาใช้ในการขับเคลื่อนต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป 29,414 (ข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) เปอร์เซนต์จำนวนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดปัตตานี 3.9 (สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และดัชนีความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ของจังหวัดในประเทศไทย:ข้อมูลการสำรวจ พ.ศ. 2560) จำนวนกลุ่มประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดปัตตานี $3.9\% \times 29,414 = 1,147$ จากตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie&Morgan) ประชากร 1,200 กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 291 คน และทำการปรับเป็น 300 คน และทำการแบ่งจำนวนเป้าหมายที่เท่าๆ กัน (ดังตารางข้างล่าง) ในกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก จำนวน 3 เป้าหมาย ประกอบด้วยกลุ่มที่เป็นผู้ชาย ผู้ดื่ม และบุคลากรทางการแพทย์แผนก ER ของโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลปัตตานี ได้แก่ รพ.ปัตตานี รพ.ธัญญารักษ์ รพ.สิโรรส และ รพ.สต.รูสะมิแล และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรองที่มาใช้บริการพื้นที่สาธารณะในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 3 ที่ ได้แก่ 1) สวนสาธารณะสวนสมเด็จ 2) พื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ. และ 3) ตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน	หมายเหตุ
1. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ประกอบด้วย		
1.1 ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	50 คน	เป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ได้แก่ ร้านขายของชำ ร้านคาราโอเกะ และสถานบันเทิง
1.2 ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	50 คน	เป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พื้นที่สาธารณะในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 3 ที่ ได้แก่ สวนสาธารณะสวนสมเด็จ พื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ. และ ตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี

1.3 บุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลเมืองปัตตานี	50 คน	เป็นบุคลากรทางการแพทย์แผนก ER ของโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลปัตตานี ได้แก่ รพ.ปัตตานี รพ.ธัญญารักษ์ รพ.สิโรรส และ รพ.สต.รูสะมิแล
2. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวบรวม		
2.1 ผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะสวนสมเด็จ	50 คน	เป็นกลุ่มประชาชนที่มาใช้พื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจในช่วงเย็น และวันเสาร์-อาทิตย์
2.2 ผู้ใช้บริการพื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ.	50 คน	เป็นกลุ่มประชาชนที่มาใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในช่วงเย็น และวันเสาร์-อาทิตย์
2.3 ผู้ใช้บริการตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี	50 คน	กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าและผู้ที่มาซื้อขายจับจ่ายสินค้าในตลาดสดเป็นประจำ
	300 คน	

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามในลักษณะ Rating Scale 5 ระดับ มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ตอนที่ 3 ความตระหนักต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และตอนที่ 4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

การแปลผลของข้อมูล

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

การตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบคำถามและการจัดข้อความคำถาม จากนั้นจึงจะมีการทดลองนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง เพื่อเป็นการตรวจสอบภาษาที่ใช้ในข้อความสื่อความหมายได้ตรงเป้าหมายของการศึกษา โดยมีแบบสอบถามในลักษณะ Rating Scale 5 ระดับ มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ตอนที่ 3 ความตระหนักต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และตอนที่ 4 ความคิดเห็นอื่น ๆ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้การตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นในเชิงเนื้อหา (Content

Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ข้อคำถามครอบคลุมครบถ้วนตามทฤษฎีหรือแนวคิด และครบถ้วนตามวัตถุประสงค์หรือปัญหาของการวิจัย

แนวข้อคำถามในการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการกำหนดข้อคำถามตามกรอบการวิจัย กล่าวคือ การศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งจะครอบคลุมประเด็น 1) ประชากรกลุ่มไหนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ 2) ทักษะคติของประชาชนต่อประชากรที่ให้บริการ จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ 3) ผลกระทบในมิติต่าง ๆ (เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา เป็นต้น)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อให้เห็นถึงสภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ และความตระหนักต่อการรับผิดชอบต่อสังคม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนในเขตพื้นที่เมือง โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูล ออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า-ธุรกิจที่ขายแอลกอฮอล์ในพื้นที่ และบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ 2) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องรอง ได้แก่ ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะสวนสมเด็จ ผู้ใช้บริการพื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ. และ ผู้ที่มาใช้บริการในตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี และ 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องในเชิงประเด็น ได้แก่ 1) นักวิชาการในพื้นที่ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านศาสนา นักวิชาการด้านสังคม และนักวิชาการด้านสาธารณสุข 2) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล และเจ้าหน้าที่ พมจ. 3) ตัวแทนภาคประชาสังคม

ขั้นตอนการวิจัย

1) เก็บข้อมูลจากเอกสาร (Document) คือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ การให้ความหมายต่อการรับผิดชอบต่อสังคม และความตระหนักต่อการรับผิดชอบต่อสังคม

2) การสัมภาษณ์ (Interview) คือ ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า-ธุรกิจที่ขายแอลกอฮอล์ในพื้นที่ และบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ 2) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องรอง ได้แก่ ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะสวนสมเด็จ ผู้ใช้บริการพื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ. และ ผู้ที่มาใช้บริการในตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี และ 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องในเชิงประเด็น ได้แก่ 1) นักวิชาการในพื้นที่ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านศาสนา นักวิชาการด้านสังคม และนักวิชาการด้านสุขภาพ 2) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล และเจ้าหน้าที่ พมจ. 3) ตัวแทนภาคประชาสังคม

3) วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คณะผู้วิจัยจะเข้าไปสังเกตการณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี เพื่อแสวงหาแนวทางขับเคลื่อนสร้างความตระหนักถึงสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชน และการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในแต่ละกลุ่มที่ช่วยให้มีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลทางวิชาการและองค์ความรู้การพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ทั้งสิ้นรวมทั้งหมด 38 คน เพื่อให้เห็นภาพการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	หมายเหตุ
1) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก		คัดเลือกจากผู้ตอบแบบสอบถามจากการสำรวจที่ให้ข้อมูลน่าสนใจ โดยขอข้อมูลการติดต่อและทาบตามเพื่อสัมภาษณ์
1.1) ผู้ประกอบการร้านค้า-ธุรกิจที่ขายแอลกอฮอล์ในพื้นที่	10 คน	
1.2) บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	10 คน	
2) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องรอง		คัดเลือกจากผู้ตอบแบบสอบถามจากการสำรวจที่ให้ข้อมูลน่าสนใจ โดยขอข้อมูลการติดต่อและทาบตามเพื่อสัมภาษณ์
2.1) ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะสวนสมเด็จ	3 คน	
2.2) ผู้ที่ใช้บริการพื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ.	3 คน	
2.3) ผู้ที่มาใช้บริการในตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี	3 คน	
3) ผู้ที่เกี่ยวข้องในเชิงประเด็น		
3.1) นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในพื้นที่ ได้แก่ นักวิชาการศาสนา นักวิชาการด้านสังคม และนักวิชาการด้านสาธารณสุข	3 คน	คัดเลือกจากอาจารย์คณะวิทยาการอิสลาม 1 คน คณะมนุษยศาสตร์ฯ 1 คน และคณะพยาบาล วิทยาเขตปัตตานี 1 คน โดยทำงานที่ปัตตานีมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	หมายเหตุ
3.2) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่พมจ.	3 คน	คัดเลือกจากผู้ที่ทำงานในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาและทำงานที่ปัดตานีมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3.3) ตัวแทนภาคประชาสังคม	3 คน	คัดเลือกจากภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เช่น มูลนิธิจันทร์เสี้ยว เครือข่ายองค์กรงดเหล้า และทำงานที่ปัดตานีมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง โดยข้อความจะออกแบบให้ครอบคลุมในประเด็นการให้ความหมายต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และความตระหนักต่อการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม เช่น 1) มุมมองเรื่องการขายแอลกอฮอล์ 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม 3) การเพิ่มขึ้นของร้านค้าได้รับอิทธิพลของการโฆษณาอย่างไร 4) zero alcohol เบียร์ ขายในกลุ่มมุสลิมหรือไม่ หรือมีข้อจำกัดอะไรบ้าง 5) สังคมมีการควบคุมใช้อำนาจ (social control / social sanction) ต่อแต่ละบุคคลอย่างไร 6) หากมีบุคคลดื่มเหล้าในที่สาธารณะที่มีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว มีกระบวนการอย่างไร ให้คนสามารถเข้าไปเตือนเพื่อให้เขาหยุดการกระทำ และ 7) คนขาย ร้านโชห่วย ร้านคาราโอเกะ มีแรงจูงใจอย่างไรในการมาทำร้าน มีความขัดแย้งหรือต้องรับผิดชอบต่อสังคมอะไรบ้าง

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

การตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น (Validity) และความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Credibility) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการตีความของผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า โดยใช้ต่างแหล่งข้อมูลซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งแหล่งกล่าวคือ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากหลายแหล่ง เพื่อตรวจสอบยืนยันซึ่งกันและกัน ทั้งแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จะดำเนินการตามองค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประการคือ (1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data organizing) เพื่อให้ข้อมูลเป็นระเบียบ พร้อมทั้งจะแสดงและนำเสนออย่างเป็นระบบได้ โดยดำเนินการในทุกขั้นตอนของการวิจัย (2) การแสดงข้อมูล (Data display) เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกัน และ (3) การสร้างข้อสรุป (Conclusion) และการตีความหมาย (Interpretation) ของผลหรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล ด้วยวิธีการที่ผสมผสานทั้งการวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) จากการตีความข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม และการวิเคราะห์แบบจำแนกชนิดข้อมูล (Typological analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบ

ข้อมูล (Constant comparison) ตามความเหมาะสมของข้อมูล เป็นการสรุปเพื่อจัดทำคำอธิบายเชิงทฤษฎีจากการหลักฐานและข้อค้นพบที่ได้รับ ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากเอกสารต่างๆ นำมาจัดกลุ่มความหมาย หาแบบแผน วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของแบบแผนต่าง ๆ

การพิทักษ์สิทธิผู้ร่วมโครงการและจริยธรรมการวิจัยในคน

การศึกษารับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหลักการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย และได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา รหัสจริยธรรมการวิจัย SCPHYLIRB-2565/140

ข้อจำกัดการดำเนินงานวิจัย

เนื่องจากการศึกษารับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย จึงหางานศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงค่อนข้างจำกัด ยิ่งการศึกษารับผิดชอบบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องของการละเมิดข้อกำหนดทางกฎหมาย ทำให้การลงพื้นที่ และเก็บข้อมูลในกลุ่มผู้จำหน่ายค่อนข้างลำบาก เนื่องจากกลุ่มผู้จำหน่ายมีข้อกังวลเรื่องความปลอดภัยจากการตรวจตราของหน่วยภาครัฐ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอในบทนี้ เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี และการรับมืออย่างรับมือขอต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 300 ราย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งในเรื่องเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ที่เคยพบเห็นบุคคลที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ สามารถแสดงรายละเอียดดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มตัวอย่าง (n = 300)

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	154	51.3
	หญิง	146	48.7
	รวม	300	100.0
	อายุ		
	18-19 ปี	27	9.0
	20-29 ปี	133	44.3
	30-39 ปี	41	13.7
	40-49 ปี	50	16.7
	50-59 ปี	33	11.0
	60 ปีขึ้นไป	16	5.3
	รวม	300	100.0
ศาสนา	พุทธ	87	29.0
	อิสลาม	207	69.0
	คริสต์	1	0.3
	อื่นๆ	5	1.7

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
รวม		300	100.0
ระดับการศึกษา			
	ไม่ได้ศึกษา	12	4.0
	ประถมศึกษา	51	17.0
	มัธยมศึกษา	59	19.7
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	14	4.7
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวส.)	5	1.7
	ปริญญาตรี	157	52.3
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	2	0.7
	รวม	300	100.0
อาชีพ			
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	6.3
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	32	10.7
	ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ	25	8.3
	พนักงานเอกชน	11	3.7
	ค้าขาย/งานบริการ	63	21.0
	งานรับจ้างทั่วไป	23	7.7
	นักศึกษา	122	40.7
	กำลังตกงาน/ว่างงาน	1	0.3
	พ่อบ้าน/แม่บ้าน	2	0.7
	เกษียณ	1	0.3
	อื่นๆ	1	0.3
	รวม	300	100.0
ประสบการณ์ที่เคยพบเห็นบุคคลที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ			
	สวนสาธารณะสวนสมเด็จพระเจ้า	61	20.3
	พื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลัง ม.อ.	98	32.7
	ตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี	54	18.0
	บนถนน/ฟุตบาท	51	17.0
	ในปั้มน้ำมัน	18	6.0
	อื่นๆ ระบุ...	18	6.0
	รวม	300	100.0

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี ประกอบด้วย ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พัทลุง ม.อ.และตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 300 ราย พบว่า มีเพศชายจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 เพศหญิงจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 อายุโดยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง อายุ 20-29 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 อายุระหว่าง 50-59 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 อายุ 18-19 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ ส่วนศาสนาพบว่า โดยส่วนใหญ่พบว่ากลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาอิสลามจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาคือศาสนาพุทธ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ศาสนาอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และศาสนาคริสต์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 59 คน เป็นร้อยละ 19.7 ระดับประถมศึกษาจำนวน 51 คิดเป็นร้อยละ 17.0 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ไม่ได้ศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวส.) จำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 1.7 และน้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า จำนวน 2 คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

ส่วนด้านอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย/งานบริการ จำนวน 63 คิดเป็นร้อยละ 21.0 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ลูกจ้างหน่วยงานรัฐ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 งานรับจ้างทั่วไป จำนวน 23 คิดเป็นร้อยละ 7.7 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 พนักงานเอกชน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 และแม่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และน้อยที่สุดคือ กำลังตกงาน/ว่างงานจำนวน 1 คน เกษียณอายุจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ในส่วนของประสบการณ์ของผู้กลุ่มตัวอย่างที่เคยพบเห็นบุคคลที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่า ส่วนใหญ่เคยพบเห็นในพื้นที่พักร่อนริมทะเลหลัง ม.อ. จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคือ พื้นที่สวนสาธารณะสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พัทลุง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 54 คิดเป็นร้อยละ 18.0 พื้นที่บนถนน/ฟุตบอล จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และในปั้มน้ำมัน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

4.1 สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี ประกอบด้วย ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ใช้บริการในสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พัทลุง ม.อ.และตลาดสดเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 300 ราย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี แสดงรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

4.1.1 สถานการณ์ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

จากการศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กรณีในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปัตตานี ต่อสภาพปัญหาทั้งในเรื่องของมิติผลกระทบที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจสภาพปัญหาเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม หรือคนแปลกหน้า สภาพปัญหามีหลากหลายระดับครอบคลุมตั้งแต่ระดับเล็กน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการชี้ให้เห็นระดับของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และภาพรวมของสภาพปัญหาต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

ตาราง 4.2 วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (n = 300)

รายละเอียด	ระดับของสถานการณ์ปัญหา		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.สถานการณ์ปัญหา			
1. บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ	2.19	1.26	น้อย
2. วัฒนธรรมความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน	3.86	1.10	มาก
3. เยาวชนรุ่นใหม่ต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนอื่นได้เห็น	3.00	1.12	ปานกลาง
4. ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ตนเอง	2.78	1.07	ปานกลาง
5. ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อต้องการสร้างบรรยากาศสนุกสนานได้ แม้ในพื้นที่สาธารณะ	2.81	1.20	ปานกลาง
6. ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามเพียงลำพังคนเดียว	2.58	1.00	ปานกลาง
7. ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากอยากดื่มโดยไม่มีโอกาสพิเศษใด	2.99	1.02	ปานกลาง
8. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธได้ แม้ในพื้นที่สาธารณะ	2.76	1.06	ปานกลาง
9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจาก เครียดหรือมีความกังวลใจ	3.23	1.05	ปานกลาง
10. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ	2.41	1.17	น้อย

รายละเอียด	ระดับของสถานการณ์ปัญหา		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
11. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ	3.05	1.10	ปานกลาง
12. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	4.17	1.05	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า สถานการณ์ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของแต่ละสภาพปัญหาพบว่า ปัญหาที่อยู่ในลำดับหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างคือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 (S.D. = 1.05) รองลงมาคือ วัฒนธรรมความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 (S.D. = 1.10) ลำดับที่ 3 คือ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจาก เครียดหรือมีความกังวลใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.23 (S.D. = 1.05) ลำดับที่ 4 คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 (S.D. = 1.10) และลำดับที่ 5 คือ เยาวชนรุ่นใหม่ต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนอื่นได้เห็น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 (S.D. = 1.12)

ส่วนในด้านประสบการณ์เคยเห็นบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อย และเป็น 2 ลำดับสุดท้ายที่มองว่าเป็นปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 2.19 (S.D. = 1.26), 2.41 (S.D.=1.17) ตามลำดับ

4.1.2 ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

จากการศึกษาผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของมิติผลกระทบเชิงบวก และลบที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมของบุคคล จากสื่อ ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย เป็นต้น

ตาราง 4.3 วิเคราะห์ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (n = 300)

รายละเอียด	ระดับของผลกระทบ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
2. ผลกระทบในมิติต่าง ๆ			
1. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ นำไปสู่ความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน	3.96	1.05	มาก

รายละเอียด	ระดับของผลกระทบ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
2. อิทธิพลจากสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์มีส่วนทำให้บุคคลดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ	3.83	1.01	มาก
3. แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ	3.97	0.89	มาก
4.. หลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักไปทำอะไรอย่างอื่นต่อ เช่น ขับรถยนต์	3.24	1.33	ปานกลาง
5.. การดื่มแอลกอฮอล์ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์/รถยนต์	1.93	1.09	น้อย
6.. การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย	4.16	0.99	มาก
7. การดื่มแอลกอฮอล์ช่วยให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น	2.61	1.09	ปานกลาง
8. คนส่วนใหญ่มักละเลยและไม่ค่อยอยากยุ่งเกี่ยวกับคนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ	3.60	1.10	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะใน 5 ลำดับแรกที่อยู่ในระดับผลกระทบที่มาก พบว่า การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.19 (0.99) รองลงมาคือ แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 (S.D. = 0.89) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะนำไปสู่ความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 (S.D. = 1.05) อิทธิพลจากสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์มีส่วนทำให้บุคคลดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 (S.D. = 1.01) และคนส่วนใหญ่มักละเลยและไม่ค่อยอยากยุ่งเกี่ยวกับคนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60 (S.D.= 1.10) ตามลำดับ ส่วนในด้านการดื่มแอลกอฮอล์ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์/รถยนต์ พบว่า มีระดับของผลกระทบที่น้อยที่ระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 (S.D. = 1.09)

ยิ่งไปกว่านั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า

...ปัจจัยที่ทำให้หนุอยากจะดื่มคือสุขภาพ เช่นวันนี้รู้สึกเครียดกับงาน เครียดกับเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตแล้วอยากทำให้ผ่อนคลาย ส่วนใหญ่ที่เลือกดื่มไม่ได้อยากดื่มให้เมา แค่ดื่มเพื่อให้ได้สัมผัสถึงรสชาติของแอลกอฮอล์เท่านั้น แต่ส่วนใหญ่ที่ดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะดื่มไปในแนวผลไม้มากกว่า เพราะชื่นชอบในรสชาติของเขา ไม่ได้ชอบดื่มให้เมาอะไรขนาดนั้น ตัวกระตุ้นหลักๆ ก็เป็นมู๊ดหรืออารมณ์ในวันนั้น ๆ ด้วย...

(เมย์ 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี)

นอกจากนี้จากการศึกษาจากเอกสารในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลในเรื่องของเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ในระดับจังหวัดปัตตานี ทั้งในหน่วยงานรัฐ และภาคประชาสังคม พบว่า ที่ผ่านมา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี ได้มีการรายงานประชุมเรื่องการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในช่วง เทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2566 สรุปได้ว่า (คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี, 2566)

1) สภาพปัญหาภาพรวมสถานการณ์การเสียชีวิตจากการตี้มแล้วขับลดลงจากปี 2565 พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง แต่จำนวนผู้เสียชีวิตที่เป็นผู้นำครอบครัว และเด็กเยาวชนเสียชีวิตเพิ่มขึ้น

2) พาหนะที่เกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตมากที่สุด คือ รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 87.3) สาเหตุหลักเกิดจากขับรถเร็วเกินไป และตี้มแล้วขับ

3) เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ตี้มแล้วขับ และบาดเจ็บเข้าโรงพยาบาล 642 ราย พบการ ตรวจแอลกอฮอล์ในเลือดน้อยกว่า ดำเนินคดี ร้อยละ 10 ของผู้ที่เกิดอุบัติเหตุ

4) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีตี้มแล้วขับเพิ่มขึ้น เห็นได้ชัดเจนว่าจำนวนผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจากการตี้มแล้วขับลดลงอย่างต่อเนื่อง

5) ภาพรวมการเสียชีวิตจากการตี้มลดลง ร้อยละ 2.24 อาจเกิดจาก มีการตั้งด่านชุมชน เพิ่มมากขึ้น จากปี 2565 ร่วมกับการรณรงค์สร้างความเข้าใจกับประชาชน และเพิ่มการบังคับใช้กฎหมาย เรียกตรวจความมึนเมาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17 (23,236 คดี)

ทั้งนี้ทางคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี (2566) ยังได้มีการเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายมาตรการในการ ควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จากอนุกรรมการด้านวิชาการในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยข้อเสนอ สำหรับมาตรการเพิ่มเติมที่สำคัญ 8 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการควบคุมโฆษณา ควบคุมลักษณะ และวิธีการ ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 2) มาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 3) มาตรการกำหนดประเภท ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 4) มาตรการฉลากและบรรจุภัณฑ์เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 5) มาตรการควบคุมการผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 6) มาตรการสนับสนุนให้ผู้จำหน่ายมีการจำหน่ายอย่างรับผิดชอบ 7) มาตรการควบคุมวันและเวลาขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และ 8) มาตรการควบคุมราคา เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในมาตรการที่ 1,2,3 และ7 ทั้งใน รูปแบบ online และ onsite และศึกษาความเป็นไปได้ในการควบคุมราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ภายใต้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมถึงศึกษาการขึ้นราคาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ผ่านระบบภาษี ต้องศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน

ที่ผ่านมาทางคณะทำงาน TEAM ACTU Pattani ซึ่งประกอบไปด้วยพนักงาน เจ้าหน้าที่ ตำรวจภูธรเมืองปัตตานี นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี นักวิชาการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลปัตตานี เจ้าพนักงาน สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าปัตตานี ออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่เป้าหมาย อำเภอเมือง จังหวัด

ปัตตานี ร้านค้า ร้านอาหาร ที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมกว่า 20 ร้าน พบลักษณะการกระทำผิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551ตามมาตรา 30 (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าข่มการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตั้งเตือน และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน รวมทั้งการตรวจสอบใบอนุญาตในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า จำนวนหลายร้านที่ใบอนุญาตหมดอายุ และแนะนำให้มีการต่อใบอนุญาตก่อนหมดอายุในครั้งต่อไป รับผิดชอบการต่อใบอนุญาตพื้นที่ทั้งหมดอายุ และให้แสดง/ติดใบอนุญาตจำหน่ายในที่ที่มองเห็นชัดเจน ส่วนกรณีการสุ่มตรวจร้านอาหารกลางคืนที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบลักษณะการกระทำผิด ไม่ติดป้ายแสดงราคาเครื่องดื่ม มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร่วมกับสินค้าอื่น พบป้ายแสดงชื่อเครื่องดื่มเชิงโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า

การดำเนินงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีถึงการปราบปรามในเรื่องของการดำเนินคดีเกี่ยวกับสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ผลการปราบปรามประเภทคดีสุราในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 การปราบปรามสุราของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ประเภทคดี	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551	ปี พ.ศ. 2552	ปี พ.ศ. 2553
จำนวนราย	6 ราย	9 ราย	10 ราย	16 ราย
ค่าปรับสุรา	35,000 บาท	62,620 บาท	87,500 บาท	83,000 บาท

ที่มา: เอกสารที่มีการอัปเดตล่าสุดของผลการปราบปรามประเภทคดีสุราของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่จังหวัดปัตตานี ปีพ.ศ. 2550-2553

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การปราบปรามสุราของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินคดีอย่างจริงจัง สังเกตได้ว่าในแต่ละปี พบว่ามีจำนวนรายคดี และค่าปรับเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวของการปราบปราม แสดงให้เห็นว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีปริมาณของการจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ประเภทรายได้เบ็ดเตล็ดที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต และค่าปรับเปรียบเทียบคดี ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.5 การจัดเก็บรายได้สุราเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี

รายการ	รายได้จริง	เป้าหมาย	ผลต่าง	ร้อยละ
รายได้จากใบอนุญาตสุรา	333,100	165,900	167,200	100
ภาษีบริการร้านไนท์คลับและดิสโกเธค	268,761.85	296,500	-27,738.15	-9.36
รายได้ค่าปรับสุราเปรียบเทียบคดี	235,688.40	-	235,688.40	-

ที่มา: เอกสารที่มีการอัปเดตล่าสุดของการจัดเก็บรายได้สุราเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี ปี พ.ศ. 2557

จากตาราง 4.5 พบว่า การจัดเก็บรายได้จริงของสุราเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีสูงกว่าเป็นเท่าตัว จากที่มีเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้จากใบอนุญาตสุรา 165,900 บาท แต่รายได้ที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าเท่าตัวคือ เท่ากับ 333,100 บาท ผลต่างอยู่ที่ 167,200 บาทหรือคิดเป็นร้อยละ 100.78 แสดงให้เห็นว่า จำนวนการค้า และการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ย้อนหลังในช่วงสิบปี มีการเติบโต และเพิ่มจำนวนมากขึ้น สอดคล้องกับการข้อมูลที่ได้มีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเริ่มมีปริมาณของการดื่มสุราในสถานที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น (กล่าวในประเด็นการรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อไป) ในขณะที่ภาษีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธคสามารถเรียกเก็บรายได้จริงจากร้านค้าต่าง ๆ ในพื้นที่จำนวน 268,761.85 บาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้การเรียกเก็บรายได้จากค่าปรับสุราเปรียบเทียบกับคดีในจำนวน 235,688.40 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับภาษีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธค

4.2 การรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ จะทำการนำเสนอครอบคลุมในเรื่องของระดับของการรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมของพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการชี้ให้เห็นถึงการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ทั้งในเรื่องของการกระตุ้นให้ผู้อื่นอยากดื่ม การสร้างความเดือดร้อนและรู้สึกไม่ปลอดภัย การไม่เคารพกฎ กติกา มาตรการทางสังคม และการละเมิดสิทธิของผู้อื่นในพื้นที่สาธารณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์ระดับของการรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n = 300)

รายละเอียด	ระดับของการรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
การรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			
1. คนหลายกลุ่มขาดการรับผิดชอบต่อสังคม	3.74	0.87	มาก
2. คนส่วนใหญ่ไม่สร้างความเดือดร้อน การไม่เคารพกฎระเบียบสังคม	3.65	0.90	มาก
3. คนที่ติดสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขาดการรับผิดชอบต่อสังคม	3.90	0.90	มาก
4. การอบรมสั่งสอน แนะนำจากพ่อแม่ ผู้ปกครองทำให้เกิดความตระหนักต่อการบริโภคในสังคม	3.88	1.03	มาก
5. กระบวนการสอน อบรมให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ ถือเป็นกลไกอย่าง	4.16	0.76	มาก

รายละเอียด	ระดับของการรับมืออย่างรับมือชอบต่อสังคม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
หนึ่งของการป้องกันในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ			
6. แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญให้เกิดความรับมือชอบต่อสังคม	4.10	0.91	มาก
7. เล่ห์เหลี่ยมของกลยุทธ์ของการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยมาตรการต่าง ๆ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ	4.02	0.96	มาก
8. สังคมส่วนใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อการการรับมืออย่างรับมือชอบต่อสังคม	3.97	0.96	มาก
9. ผู้ใหญ่มักเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กลุ่มคนรุ่นใหม่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการรับมือชอบต่อสังคม	3.83	0.90	มาก
10. เมื่อพบเห็นคนที่ดื่ม/ร่ำร่อยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะทำให้ท่านรู้สึกกังวลในเรื่องความไม่ปลอดภัย	4.00	1.18	มาก
11. การที่ได้พบเห็นดื่ม/ร่ำร่อยของการดื่มเป็นตัวกระตุ้นให้ท่านอยากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ	2.47	1.34	น้อย
12. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างหนึ่งของชุมชน	2.54	1.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การรับมืออย่างรับมือชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละประเด็นพบว่า 5 ประเด็นแรกที่ประชากรในแต่ละกลุ่มมองว่าสำคัญ และอยู่ในระดับที่มาก คือ กระบวนการสอน อบรมให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ ถือเป็นกลไกอย่างหนึ่งของการป้องกันในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 (S.D. = 0.76) ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญที่ประชากรให้ความสำคัญมากเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญให้เกิดความรับมือชอบต่อสังคมที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 (S.D. = 0.91) เล่ห์เหลี่ยมของกลยุทธ์ของการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยมาตรการต่าง ๆ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 (S.D.=0.96) ในขณะที่เมื่อพบเห็นคนที่ดื่ม/ร่ำร่อยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะทำ

ให้ท่านรู้สึกกังวลในเรื่องความไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 (S.D.=1.18) และที่สำคัญประชาชนในพื้นที่ มองว่าสังคมส่วนใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อการการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 (S.D.=0.96)

ส่วนระดับของการรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในพื้นที่ สาธารณะถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างหนึ่งของชุมชนอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 2.54 (S.D.=1.14) และในด้านการที่ได้พบเห็นตี/รื้อร่อยของการตีเป็นตัวกระตุ้นให้ท่านอยากตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ อยู่ในระดับที่น้อยที่ค่าเฉลี่ย 2.47 (S.D.=1.34)

ยิ่งไปกว่านั้นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบต่อสังคมในการ บริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านค้า-ธุรกิจที่ขายแอลกอฮอล์ใน พื้นที่ และบุคคลที่ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระ ผู้ที่ใช้ บริการพื้นที่พักผ่อนริมทะเลหลังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และ ผู้ที่มาใช้บริการในตลาด สดเทศบาลเมืองปัตตานี และ นักวิชาการในพื้นที่ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านศาสนา นักวิชาการด้านสังคม และนักวิชาการด้านสาธารณสุข รวมถึงตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม พบข้อมูลที่น่าสนใจดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) กลุ่มประชากรที่มีการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ได้สะท้อนถึงกลุ่มประชากรในการบริโภคเครื่องตี แอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในเขตพื้นที่เมืองปัตตานีพบว่า กลุ่มข้าราชการรักษาความปลอดภัย (อส.) กลุ่ม คนทำงานออฟฟิศ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มแรงงานพม่าที่ทำงานประมง กลุ่มแรงงานก่อสร้าง และกลุ่มเยาวชนที่มี ความเกี่ยวข้องกับน้ำกระท่อม โดยมีช่วงเวลาที่กลุ่มประชากรดังกล่าวมักจะมีการรวมกลุ่มกัน คือ ช่วงหลัง 5 โมงเย็น หรือช่วงหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจและการทำงาน และมักจะทิ้งให้เห็นร่องรอยของขวดหรือกระป๋อง เครื่องตีแอลกอฮอล์ในบริเวณข้างถนนหรือตกล่นระหว่างทาง หรือในที่หลบมุมซึ่งเป็นที่ลับตาคนในพื้นที่ สาธารณะ ความถี่ของการพบเห็นอาจไม่บ่อยนักแต่จากช่วงของการศึกษาวิจัยมักมีให้เห็นเป็นระยะ ยิ่งในกลุ่ม แรงงานก่อสร้าง และแรงงานพม่ามักจะเดินถือกระป๋องและตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ตามสถานที่ต่าง ๆ หรือ บริเวณข้างถนนที่มีรถสัญจรไปมา

พื้นที่สาธารณะทั้ง 3 พื้นที่ที่เลือกศึกษาในครั้งนี้ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ผลการศึกษาพบว่าบริเวณที่มีผู้ ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์มากที่สุดคือ บริเวณทะเลหลังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดย ตั้งแต่มีการปรับปรุงพื้นที่ปาร์กร้างบริเวณริมหาด จะเห็นได้ชัดว่าในบริเวณนี้จะปรากฏขวดสุรา ขวดเบียร์เป็น จำนวนมาก อีกทั้งด้านในของบริเวณนี้ยังมีกระท่อมเล็ก ๆ สำหรับการนั่งสังสรรค์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนที่ อยู่บริเวณนั้น พบว่ากระท่อมเล็ก ๆ นี้จะเป็นกระท่อมที่ชาวเรือประมงข้ามมานั่งดื่มเหล้าสังสรรค์ในช่วง

ว่างงาน อีกทั้งยังมีกลุ่มวัยรุ่นที่จะเข้าไปตีในบริเวณนั้น แต่จะไม่ใช้การตีในลักษณะที่เปิดเผย นอกเหนือจากพื้นที่สาธารณะที่ทำการศึกษแล้ว ยังพบการตีในพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ เช่น พื้นที่ริมฟุตบอลที่ติดกับแม่น้ำ โดยกลุ่มที่ตีจะเป็นกลุ่มคนเรือ ที่ว่างจากการออกเรือและได้มานั่งสังสรรค์กันบริเวณริมแม่น้ำปัตตานี นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บริเวณที่นั่งเล่นริมแม่น้ำปัตตานี โดยบริเวณนี้จะเป็นการตีโดยมานั่งคนเดียวไม่ได้นั่งสังสรรค์เป็นกลุ่มเหมือนพื้นที่อื่น

“...สถานการณ์ที่ตีก็แล้วแต่อารมณ์คะ รู้สึกอยากตีวันไหนก็ตี ไม่จำเป็นต้องเป็นวันพิเศษหรือเทศกาลอะไรเสมอไป สถานที่ที่ตีบ่อย ๆ ก็จะมีบ้าน ร้านเหล้า พื้นที่สาธารณะที่เคยตีมีแคริมแม่น้ำปัตตานีคะ...”

(เบล 19 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ตี)

2) ทักษะคติของประชาชนต่อผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

จากการสะท้อนข้อมูลของกลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีพฤติกรรมในการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะการตีในพื้นที่สาธารณะพบว่า พฤติกรรมการตีของพวกเขามองว่าเป็นเรื่องของปัจเจก ส่วนตัว โดยไม่ได้มองว่าการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะสร้างผลกระทบต่อคนอื่น เพราะการตีในลักษณะที่ถือเดินนั้น เขาสามารถตีในปริมาณที่สามารถควบคุมตนเองได้ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีใครมาห้ามหรือทักท้วงพฤติกรรมการตีในลักษณะดังกล่าว

เรื่องของปัจเจกหากไม่ทำให้คนอื่นได้รับผลกระทบก็ถือเป็น เป็นเรื่องของปัจเจกชนไป แต่สำหรับในเรื่องของการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยส่วนใหญ่เมื่อตีแล้วมักจะมีการสร้างผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ทั้งในเรื่องของผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทางตรง ซึ่งจากการสะท้อนผ่านมุมมองของผู้บริโภคพบว่า ลักษณะการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเขาถือเป็นวิถีชีวิตที่ติดตัวของเขามาอย่างยาวนาน และไม่ได้มีมุมมองหรือวิธีคิดในเรื่องของการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในพฤติกรรมที่ติดตัวมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในเรื่องของการตีในพื้นที่สาธารณะ ดังคำอธิบายผ่านมุมมองความคิดของผู้ตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กล่าวคือ

“...พี่มองว่าพี่ตีส่วนตัวไม่ได้ไปยุ่งเกี่ยวกับใคร ถึงตีในพื้นที่สาธารณะพี่ก็ตีในส่วนของพี่ พี่ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน พี่ก็อายุเยอะแล้ว ตีประจำอยู่แล้วในชีวิต ตีหน้าบ้านบ้าง บางทีก็ตีที่สะพานแม่น้ำปัตตานีแบบนี้ด้วย แต่ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน พี่คิดว่าพี่ตีแอลกอฮอล์เสมือนกับคนติดบุหรี่นั้นแหละ เป็นโทษแก่ตัวเอง ถ้าไม่ทำให้ใครเดือดร้อนมันก็ไม่เดือนร้อน บุหรี่มันอาจจะมีความไฉ่มียะ แต่เหล้าหรือแอลกอฮอล์เนี่ยถ้าไม่รู้จักขอบเขตควบคุมตัวเองก็อาจทำให้คนรอบข้างเดือดร้อนด้วยเช่นกัน แต่พี่ตีในส่วนของพี่ ขอบเขตของพี่ ไม่ไปยุ่งกับใคร...”

(ลุงภพ 51 ปี โสด พนักงานบริษัท, ผู้ตี)

ด้วยมุมมองของกลุ่มผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ที่พยายามอธิบายและยกเหตุผลในเรื่องของการรับผิดชอบ รับผิดชอบถึงพฤติกรรมกรรมการดื่มเป็นเรื่องของปัจเจก และไม่ได้ก่อปัญหา หรือสร้างผลกระทบต่อบุคคลอื่น เป็นเพียงการสร้างสรรคของตนเองในการดื่ม หัวใจสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ “ความเหมาะสม” เพราะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมใน และเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน การแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงต้องพิจารณาทั้งมิติทางสังคมและเศรษฐกิจควบคู่กันไป

ในขณะที่มุมมองของกลุ่มผู้ชาย มักให้ภาระต่าง ๆ ที่สร้างผลกระทบกับสังคมคือกลุ่มคนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไม่เหมาะสม และดื่มในลักษณะของการไม่รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งอาจสร้างความเสียหายหรือเป็นปัญหาต่อตนเองหรือผู้อื่น เช่น เมมาแล้วขับ ดื่มน้ำก่อนวัยอันควร ดื่มในขณะที่ตั้งครรภ์ ดื่มน้ำจนเมาจนสติไม่ได้ หรือการดื่มเกินขนาด

“...ชายแอลกอฮอล์ไม่ส่งผลกระทบต่อใครนะ เพราะคนที่ดื่มนั้นจะเป็นกลุ่มคนเฉพาะอยู่แล้วนะ คนที่ติดก็แค่เลือกกิน คนที่ไม่กินยังงั้นมันก็ไม่กิน คิดว่ามันไม่กระทบนะถ้าคนที่กินรู้จักดูแลตัวเอง ...”

(โรส 42 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

3) การรับผิดชอบต่อสังคมในการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีและกระตุ้นให้ผู้อื่นอยากดื่ม

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะสามารถสร้างแบบอย่างที่ไม่ดีให้เกิดขึ้นได้ในลักษณะของการเลียนแบบหรือเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่พบเห็นเกิดความรู้สึกอยากดื่มตาม แต่ในประเด็นนี้จากการศึกษาในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองปัตตานีในครั้งนี้ พบว่าผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในการรับผิดชอบต่อสังคมโดยระมัดระวังและควบคุมตนเองเพื่อไม่ให้เกิดการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี

“...พื้นที่สาธารณะในปัตตานีมันไม่สะดวกขนาดนั้นในการเลือกดื่มแอลกอฮอล์ เพราะว่ามีทั้งเด็ก ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ มานั่งชิว มาท่องเที่ยว เลยไม่เหมาะสมในความคิดของหนูกับการดื่มในพื้นที่สาธารณะ...”

(เบล 19 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในมุมมองของหนูคือการทำสิ่งที่ไม่สมควรทำในพื้นที่นั้น ๆ เพราะว่าในพื้นที่สาธารณะนั้นมีทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุทั้งนั้นเลย แถมในพื้นที่ปัตตานีแล้วเนี่ยเป็นพื้นที่คนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม หนูรู้สึกว่ามันไม่เหมาะถ้าหากเราไปกินเบียร์ เหล้า หรือของที่เกี่ยวข้องพวกนี้ในพื้นที่สาธารณะนะ ตั้งแต่หนูอยู่ปัตตานีตอนนี้เรียนอยู่ปี 2 กำลังจะขึ้นปี 3

ละ แต่ยังไม่เคยเห็นนะว่ามีคนดื่มในพื้นที่สาธารณะ(สวนสมเด็จพระเจ้า) ส่วนทะเลก็ไปประมาณเย็น ๆ หลังเลิกเรียนก็ยังไม่เคยเห็นเหมือนกันว่ามี...”

(หนึ่ง 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...ถ้าเป็นหนุ่มดื่มในพื้นที่สาธารณะหนูจะรู้สึกผิดมาก ๆ เพราะคำสอนที่บ้านสอนไว้ว่าอย่าไปทำตัวให้สังคมเสียหาย ให้เป็นคนดีของสังคม ทำให้หนูไม่กล้าดื่มเลยในพื้นที่สาธารณะ ถ้าหากเพื่อนชวนดื่มหนูก็จะบ่นเพื่อนว่าอย่ามาชวนอะไรแบบนี้ พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ที่ไม่ควรดื่ม อยากดื่มให้ไปดื่มที่อื่น...”

(อัน 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

4) การรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการสร้างความปลอดภัยและรู้สึกไม่ปลอดภัย

การสร้างความปลอดภัยและรู้สึกไม่ปลอดภัยเป็นอีกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบอย่างรับผิดชอบต่อสังคม โดยผลการศึกษาคั้งนี้สะท้อนให้เห็นในลักษณะเดียวกับประเด็นการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีและกระตุ้นให้ผู้อื่นอยากดื่มที่ผ่านมา ที่มองว่าหากเราดื่มในปริมาณที่ไม่มากเกินไปและเราสามารถควบคุมจัดการตัวเองได้ก็จะไม่กระทบหรือสร้างความปลอดภัยและรู้สึกไม่ปลอดภัยให้กับผู้อื่นที่มาใช้พื้นที่สาธารณะ

“...หนุ่มดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ที่หนูคุ้นเคย เช่น บ้าน สถานที่บันเทิง ร้านอาหาร ส่วนในพื้นที่สาธารณะไม่เคยดื่มในปัดตานี เพราะว่าสถานที่สาธารณะในพื้นที่ปัดตานีหนูคิดว่ามันไม่เอื้อกับการดื่มแอลกอฮอล์เหมือนสถานที่จังหวัดอื่น ๆ เพราะหลังสวนก็เป็นสถานที่วิ่ง สถานที่ผ่อนคลายจริง ๆ ส่วนใหญ่ถ้าไปสวนสมเด็จพระเจ้าหรือสวนสาธารณะในปัดตานีจะไปนั่งชิว ไปนั่งฟังเพลง ออกกำลังกายจริง ๆ ค่ะ...”

(เมย์ 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...ในพื้นที่สาธารณะไม่เคยดื่ม แต่ไปนั่งเล่นกับเพื่อน หนูสังเกตเห็นว่าบริบทพื้นที่สามจังหวัดเป็นสังคมที่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่มากมาย ทั้งพื้นที่สาธารณะ สวนสมเด็จพระเจ้า ทะเลหลังมอ. หรือพื้นที่อื่น ๆ มีคนมุสลิมทั้งนั้นหนูก็มีเพื่อนที่เป็นมุสลิมเลยรู้สึกเกรงใจเลยไม่เคยดื่มในพื้นที่สาธารณะ...”

(ดา 21 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...ในเรื่องนี้หนูก็คิดนะ ส่วนใหญ่ก็จะไม่ดื่มให้เมาอย่างที่หนูบอกนั้นแหละคะ ถ้าเกิดไปดื่มในสถานที่บาร์ หรือร้าน หนูจะไม่ขับซีให้เพื่อนที่มีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่า ถ้าเกิดดื่มเครื่องดื่มแล้วทำให้บุคคลที่ 3 เตือนหรือใครก็ตามเตือน ถ้ามีสติกลับมาหนูอาจจะเว้นระยะการเกิดเช่น พัก 3-4

ลับตาห์ เพื่อทบทวนตัวเอง แต่ปกติแล้วไม่เคยตีแบบขาดสติเลยไม่ค่อยสามารถบอกได้ในเรื่องนี้ หนู ตี้มเพื่อให้ล้มผัสแค่รชาติ...”

(เมย์ 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ตี้ม)

5) การรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการไม่เคารพกฎ กติกา มาตรการทางสังคม

ผลการศึกษารับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการไม่เคารพกฎ กติกา มาตรการทางสังคม สะท้อนให้เห็นในลักษณะที่ว่า แม้มีกฎหมายแต่หากไม่มีการนำไปสู่การปฏิบัติที่เคร่งครัดก็ยังคงมีคน ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อยู่ อีกทั้งเรื่องการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกของแต่ละบุคคลด้วย ยิ่งเป็นพื้นที่ที่มีคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันด้วยแล้ว เรื่องเหล่านี้ก็ยังคงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับทุก ภาคส่วนในการกำกับดูแล

“...กฎหมายควรจะมีในเรื่องนี้อยู่แล้ว เพื่อควบคุมกรณีคนที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ คนที่ ตี้มแล้วสร้างความเดือดร้อน กฎหมายควรเข้มให้มากกว่านี้ในเรื่องนี้...”

(พร 18 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ตี้ม)

“...หนูคิดว่าสิ่งที่น่ากังวลก็คือเป็นการทำให้เป็นสิ่งปกติในพื้นที่สาธารณะพื้นที่สาธารณะ ถ้า สมมุติว่ามีคนหนึ่งตี้มแล้วไม่มีใครห้ามก็จะมีคนสองคนที่สามตามมา แต่ดีที่ว่าสวนสมเด็จพระเจ้าตากสินห้าม นำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อะไรก็อย่างนี้แหละหนูรู้สึกว่ามีกฎข้อนี้อยู่นะ หนูเลยไม่กล้าตี้มและยัง ไม่เห็นคนตี้มด้วย...”

(หนึ่ง 20 ปี โสด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ตี้ม)

“...ที่จริงการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ถือเป็น 1 ใน 7 ของ พรบ. ในการ ควบคุมในพื้นที่สาธารณะ ธารณะ คือ ห้าม เช่น ในโรงเรียน สถานที่ราชการ พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่ สาธารณะ ในขณะที่อีกกลุ่มใช้พื้นที่สาธารณะเหมือนกัน แต่ใช้ในทางที่ผิด และการทำผิดในเรื่องของ ศีลธรรมในเรื่องของการตี้มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กฎหมายได้มีการกล่าวหรือบอกไว้แล้ว แต่ บางคนก็ยังทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายอยู่ สะท้อนในเรื่องของการรับผิดชอบ การตี้มเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กฎหมายมีบอกอยู่แล้วว่าผิดกฎหมาย ถ้ามองแต่ในตัวบุคคลบางคนก็รู้ ในตัวก่อนใหม่ว่ามันผิด ในขณะที่บางคนก็ไม่รู้ในเรื่องของกฎหมายว่าสิ่งที่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ใน พื้นที่สาธารณะมันมีความผิดกฎหมาย...”

(นักวิชาการ, สัมภาษณ์)

“...ต้องไปดูว่ามาตรการทางสังคม มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางศาสนา ในพฤติกรรมของการดื่มสุรา บางครั้งคนที่มาจากพื้นที่อื่น ประเทศอื่นพอมายังประเทศไทยกลับดื่มสุรา แต่พอกลับประเทศตนเองกลับไม่ดื่ม หรือพฤติกรรมการดื่มสุรา มันขึ้นอยู่กับตัวบุคคล มาตรการสังคม หรือมาตรการทางกฎหมายมากกว่ากัน...”

(นักวิชาการ, สัมภาษณ์)

6) การรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น

การรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ดื่มมองว่า หากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแบบมีสติ และดื่มในปริมาณที่ไม่มากเกินไปก็ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น และไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ในขณะที่ผู้จำหน่ายก็มองว่าการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เป็นแค่อาชีพหนึ่ง การดื่มจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือจะเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่เป็นหน้าที่ของผู้ดื่มเองที่ต้องควบคุมและจัดการตนเอง

“...คิดว่าเรื่องนี้ส่วนตัวอาจจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นในการดื่มในพื้นที่สาธารณะมากนักนะ ถ้ามีการดื่มจริงๆ ในอนาคตคิดว่าจะไม่ซับซ้อน ถ้าสมมุติไปเที่ยวทะเล ทะเลเป็นพื้นที่สาธารณะใช้ไหมละ ถ้าเกิดดื่มแล้วมีอาการเมาจะไปซับซ้อน จะพาเพื่อนที่ไว้ใจได้หรือเพื่อนหลาย ๆ คนที่มีสติซับซ้อนกว่า เพราะเวลาหนูดื่มเหล้า หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีสิ่งมีเมาจะไม่ดื่มคนเดียวจะพาเพื่อน แฟน หรือคนที่ไว้ใจมาด้วยเพราะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน...”

(พร 18 ปี โสภ กาลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...ความตระหนักของผมในพื้นที่เขตสาธารณะผมไม่ทำอยู่แล้ว ยิ่งอยู่ปัตตานีแล้วเนี่ยมีเพื่อนที่เป็นมุสลิมเยอะมาก มากกว่าเพื่อนที่เป็นไทยพุทธอีกทำให้ไม่มีใครไปดื่มที่สวยสาธารณะเลยครับ และตระหนักถึงผลกระทบแก่ผู้คนรอบข้างด้วย เป็นนักศึกษาคอร์มมีความรู้และไม่สามารถความเดือนร้อนให้ใคร ผมมองอย่างนี้นะ...”

(ท็อป 21 ปี โสภ กาลังศึกษาระดับปริญญาตรี, ผู้ดื่ม)

“...จริง ๆ แล้วร้านป่าเป็นร้านขายของชำ ร้านนี้เป็นร้านรุ่นพ่อรุ่นแม่แล้ว ป้าก็ได้รับมรดกตกทอดอีกทีหนึ่ง จริง ๆ ไม่ได้มีแค่เบียร์ เหล้า อย่างเดียว มีทั้งขนม น้ำอัดลม ของทั่วไป บุหรีก็มีขาย ไม่ได้เจาะจงจะขายแอลกอฮอล์เพียงอย่างเดียว ป้าคิดว่าบุหรี แอลกอฮอล์มันขายดีด้วย เพราะใน

ปัตตานีไม่มีกี่ร้านที่ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ นอกจากร้านใหญ่ ๆ พวกร้านคาราโอเกะ ร้านเหล้า ร้าน ผับ ร้านบาร์ อะไรพวกนั้น จริง ๆ แอลกอฮอล์ป่าชายไว้ให้มีในร้านและมันขายดีกับบุหรี อย่างว่า แหละของพวกนี้วัยรุ่นชอบเยอะ ขายดีในกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่...”

(ปากบ 68 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

7) การรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะของผู้จำหน่าย

ผลการศึกษาในประเด็นนี้ พบว่าผู้จำหน่ายส่วนใหญ่มองว่าตนเองเป็นเพียงผู้ขาย โดยทำหน้าที่ของตนเองเพื่อการยังชีพและการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ส่วนผลกระทบที่ผู้ซื้อไม่ว่าจะเป็นบุคคลกลุ่มไหน เมื่อซื้อไปแล้วก็ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง หากไม่สามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้ก็ไม่ควรซื้อไปดื่ม และก็ควรจะดื่มที่บ้านของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อผู้อื่นและสังคม

“...มันส่งผลกระทบต่อตัวเด็กเยาวชนที่อยากสู้อากลอง แน่นนอนว่าการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ถ้ายังเป็นเด็กอาจจะไม่สามารถควบคุมตัวเองทำให้สังคมเดือดร้อน เช่น ขับรถไปชนคนอื่น ทำให้คนอื่นเสียชีวิต คนอื่นเดือดร้อน แถมยังทำให้พ่อแม่เดือดร้อนด้วยต้องจ่ายค่าชดเชย ติดคุก ปรับ อะไรแบบนี้ แล้วสังคมก็จะตราหน้าครอบครัวไม่เลี่ยมดู ไม่สั่งสอน แบบนี้แหละ...”

(พี้นช 30 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

“...มีวัยรุ่นที่เป็นมุสลิมมาซื้อนะ เรามีอาชีพค้าขาย ส่วนเขาจะดื่มได้ไม่ได้ของศาสนาของเขา อันนั้นส่วนของเขาเอง แต่เราขายในฐานะเป็นงานบริการชนิดหนึ่งในสังคม...”

(ก๊ะโรส 42 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

...ก็เปิดขายทั่ว ๆ คะ ขายเป็นอาชีพหนึ่งที่เขาทำมาหากินคะ ร้านขายของชำขายทุกอย่าง อะไรที่ขายได้ก็ต้องทำ แอลกอฮอล์ก็เป็นสิ่งที่ขายได้เหมือนกันเลยต้องขายคะ คนเข้ามาในร้านถ้าถามถึงแอลกอฮอล์ถ้าเราไม่มีขายเราก็จะขาดกำไรในส่วนนี้ ถ้าขายก็จะได้กำไร มันเป็นอาชีพ...

(ป้าสัน 53 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

“...ถ้าในมุมมองของแม่ค้านะ แม่ค้าคิดว่าไม่มีผลกระทบต่อสังคม เพราะว่ามันมีกฎหมาย กำหนดว่าอย่าขายให้เยาวชน ถ้าเด็กมันกินอันนั้นก็เรื่องของมันหล่าว เราห้ามไม่ได้ แต่เราทำให้ที่ของเราพอ ห้ามขายให้กับเด็กต่ำกว่า 18 ปี...”

(ป้ารินทร์ 53 ปี สมรส, ผู้จำหน่าย)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาสภาพปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

การศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กรณีในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปัตตานี ต่อสภาพปัญหาทั้งในเรื่องของมิติดผลกระทบที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจปัญหาเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม หรือคนแปลกหน้า สภาพปัญหามีหลากหลายระดับครอบคลุมตั้งแต่ระดับเล็กน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการชี้ให้เห็นระดับของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และภาพรวมของสภาพปัญหาต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่าภาพรวมอยู่สภาพปัญหาในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D. = 1.10) คือไม่ได้มีผลกระทบในเชิงโครงสร้างของสังคมมากนัก ส่วนใหญ่สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมของบุคคล เช่น ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามเพียงลำพังคนเดียว ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ตนเอง ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากอยากดื่ม โดยไม่มีโอกาสพิเศษใดๆ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากเครียดหรือมีความกังวลใจ หรือในบางครั้งผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรอบข้าง หรือเพื่อน เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธได้ แม้ในพื้นที่สาธารณะ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาใน 5 ลำดับแรก ของแต่ละสภาพปัญหาพบว่า ปัญหาที่อยู่ในลำดับที่ 1 คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ปัญหาที่นำไปสู่วัฒนธรรมความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน ลำดับที่ 3 คือ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจาก เครียดหรือมีความกังวลใจ ลำดับที่ 4 คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ และลำดับที่ 5 คือ คนรุ่นใหม่อย่างน้อยต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนอื่นได้เห็น ส่วนในด้านประสบการณ์เคยเห็นบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อย ซึ่งมองว่าไม่ได้เป็นประเด็นปัญหาใหญ่ในระดับพื้นที่

ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

จากการศึกษาผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งในเรื่องของ ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์หรือ รถยนต์ หลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักไปทำอะไรอย่างอื่นต่อ เช่น ขับรถยนต์ การดื่มแอลกอฮอล์ช่วยให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วมองว่ามีผลกระทบในระดับปานกลางสำหรับพื้นที่เมืองจังหวัดปัตตานี

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระดับผลกระทบใน 5 ลำดับแรกที่อยู่ในระดับผลกระทบที่มาก พบว่าการดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย รองลงมาคือ แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญใน

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะนำไปสู่ความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน อิทธิพลจากสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์มีส่วนทำให้บุคคลดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ และคนส่วนใหญ่มักละเลยและไม่ค่อยอยากยุ่งเกี่ยวกับคนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ สอดคล้องกับผลการรายงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี (2566) ที่พบว่า 1) สภาพปัญหาภาพรวมสถานการณ์การเสียชีวิตจากการดื่มแล้วขับลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เช่นเดียวกันกับจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง แต่จำนวนผู้เสียชีวิตที่เป็นผู้นำครอบครัว และเด็กเยาวชนเสียชีวิตเพิ่มขึ้น 2) พาหนะที่เกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตมากที่สุด คือ รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 87.3) สาเหตุหลักเกิดจากขับรถเร็วกลับใน และดื่มแล้วขับ 3) เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ดื่มแล้วขับ และบาดเจ็บเข้าโรงพยาบาล 642 ราย และจากการตรวจแอลกอฮอล์ในเลือด พบว่ามีจำนวนที่น้อยกว่าการดำเนินคดี ร้อยละ 10 ของผู้ที่เกิดอุบัติเหตุ 4) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีดื่มแล้วขับเพิ่มขึ้น เห็นได้ชัดเจนว่าจำนวนผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจากการดื่มแล้วขับลดลงอย่างต่อเนื่อง และ 5) ภาพรวมการเสียชีวิตจากการดื่มลดลง ร้อยละ 2.24 อาจเกิดจากการตั้งด่านชุมชน เพิ่มมากขึ้นจากปี 2565 ร่วมกับการรณรงค์สร้างความเข้าใจกับประชาชน และเพิ่มการบังคับใช้กฎหมาย เรียกตรวจความมีเมาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17 (23,236 คดี)

ที่ผ่านมาทางคณะทำงาน TEAM ACTU Pattani ซึ่งประกอบไปด้วยพนักงาน เจ้าหน้าที่ ตำรวจภูธร เมืองปัตตานี นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี นักวิชาการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลปัตตานี เจ้าพนักงาน สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าปัตตานี ออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่เป้าหมาย อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ร้านค้า ร้านอาหาร ที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมกว่า 20 ร้าน พบลักษณะการกระทำผิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 30 (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าข่มการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตั้งเตือน และบันทึกไว้เป็นหลักฐานรวมทั้งการตรวจสอบใบอนุญาตในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า จำนวนหลายร้านที่ใบอนุญาตหมดอายุ และแนะนำให้มีการต่อใบอนุญาตก่อนหมดอายุในครั้งต่อไป รับผิดชอบการต่อใบอนุญาตทันทีที่หมดอายุ และให้แสดง/ติดใบอนุญาตจำหน่ายในที่ที่มองเห็นชัดเจน ส่วนกรณีการสุ่มตรวจร้านอาหารกลางคืนที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบลักษณะการกระทำผิด ไม่ติดป้ายแสดงราคาเครื่องดื่ม มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร่วมกับสินค้าอื่น พบป้ายแสดงชื่อเครื่องดื่มเชิงโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า

สำหรับการดำเนินงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีถึงการปราบปรามในเรื่องของการดำเนินคดีเกี่ยวกับสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ผลการปราบปรามประเภทคดีสุราในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินคดีอย่างจริงจัง สังเกตได้ว่าในแต่ละปี มีจำนวนรายคดี และค่าปรับเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวของการปราบปราม แสดงให้เห็นว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีปริมาณของการจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ประเภทรายได้เบ็ดเตล็ดที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต และค่าปรับเปรียบเทียบคดี และจากการจัดเก็บรายได้จริงของสุราเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีสูงกว่าเป็นเท่าตัว จากที่มีเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้จากใบอนุญาตสุรา 165,900 บาท แต่รายได้ที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าเท่าตัวคือ เท่ากับ 333,100 บาท ผลต่างอยู่ที่ 167,200 บาทหรือคิดเป็นร้อยละ 100.78 แสดงให้เห็นว่า จำนวนการค้า และการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ย้อนหลังในช่วงสิบปีมีการเติบโต และเพิ่มจำนวนมากขึ้น สอดคล้องกับการข้อมูลที่ได้มีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเริ่มมีปริมาณของการดื่มสุราในสถานที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ภาชีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธคสามารถเรียกเก็บรายได้จริงจากร้านค้าต่าง ๆ ในพื้นที่จำนวน 268,761.85 บาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้การเรียกเก็บรายได้จากค่าปรับสุราเปรียบเทียบคดีในจำนวน 235,688.40 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับภาชีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธค

การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานีของประชากรในแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า ประชากรในแต่ละกลุ่มมองว่ากระบวนการสอน อบรมให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ ถือเป็นกลไกอย่างหนึ่งของการป้องกันในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญที่ประชากรให้ความสำคัญมากเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม และที่สำคัญประชาชนในพื้นที่เมืองปัตตานีมองว่าสังคมส่วนใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อการการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่เมื่อพบเห็นคนที่ดื่ม/ร่ำร่อยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะทำให้ท่านรู้สึกกังวลในเรื่องความไม่ปลอดภัย

ส่วนระดับของการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างหนึ่งของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และในด้านการพบเห็นดื่ม/ร่ำร่อยของการดื่มเป็นตัวกระตุ้นให้อยากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่ในระดับที่น้อย ยิ่งไปกว่านั้นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการรับมืออย่างรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่เมือง มีการพบเห็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะไม่บ่อยนัก อาจสืบเนื่องจากบริบทพื้นที่เมืองปัตตานี ที่มีลักษณะโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นลักษณะเฉพาะคือ ผู้คนในพื้นที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีวัฒนธรรมของชาวมลายูมุสลิมเป็นวัฒนธรรมหลัก แม้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะน้อย แต่ก็มีพบเห็นอยู่บ้าง อาจเนื่องมาจากการมีประชากรแฝง ซึ่งพบว่าบางพื้นที่ในเขตเมืองมีประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่เมืองปัตตานี โดยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ก็จะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่บ้างเนื่องจากลักษณะการ

ทำงานที่มีความเครียดอีกทั้งผู้คนเหล่านี้ก็มาจากพื้นที่อื่นที่มีบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมแตกต่างจากพื้นที่จังหวัดปัตตานี

อย่างไรก็ตามการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นการไม่เคารพกฎ กติกา มาตรการทางสังคม สะท้อนให้เห็นในลักษณะที่ว่า แม้มีกฎหมายแต่หากไม่มีการนำไปสู่การปฏิบัติที่เคร่งครัดก็ยังคงมีคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ อีกทั้งเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกของแต่ละบุคคลด้วย ยิ่งเป็นพื้นที่ที่มีคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันด้วยแล้ว เรื่องเหล่านี้ก็จะยังคงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับทุกภาคส่วนในการกำกับดูแล ยิ่งในกลุ่มของผู้จำหน่ายที่มองว่า การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เป็นแค่อาชีพหนึ่ง การดื่มจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือจะเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่เป็นหน้าที่ของผู้ดื่มเองที่ต้องควบคุมและจัดการตนเอง ผู้ซื้อไม่ว่าจะเป็นบุคคลกลุ่มไหน เมื่อซื้อไปแล้วก็ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง หากไม่สามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้ก็ไม่ควรซื้อไปดื่ม และก็ควรจะดื่มที่บ้านของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคม

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาสภาพปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

การศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ กรณีในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปัตตานี ต่อปัญหาทั้งในเรื่องของมิติดผลกระทบที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจสภาพปัญหาเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม หรือคนแปลกหน้า สภาพปัญหามีหลากหลายระดับครอบคลุมตั้งแต่ระดับเล็กน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการชี้ให้เห็นระดับของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และภาพรวมของสภาพปัญหาต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่าภาพรวมอยู่สภาพปัญหาในระดับปานกลาง โดยไม่ได้มีผลกระทบในเชิงโครงสร้างของสังคมมากนัก ส่วนใหญ่สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมของบุคคล เช่น ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามเพียงลำพังคนเดียว ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ตนเอง ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากอยากดื่ม โดยไม่มีโอกาสพิเศษใด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจาก เครียดหรือมีความกังวลใจ หรือในบางครั้งผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรอบข้าง หรือเพื่อน เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธได้ แม้ในพื้นที่สาธารณะ สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานประชาคมงดเหล้าจังหวัดปัตตานี ที่ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี พบว่า มีอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่น้อยมากด้วยบริบทของปัตตานีส่วนใหญ่ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม ความชุกของนักดื่มในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.6 (อันดับที่ 76 ของประเทศ) การดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับโรคต่างๆที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิตในอันดับต้นหลายโรคด้วยกัน เช่น โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร (Traffic accidents) เบาหวาน (Diabetes) การติดสุรา (Alcohol dependence)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาใน 5 ลำดับแรกของแต่ละสภาพปัญหาต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่า ปัญหาที่อยู่ในลำดับหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างคือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 (S.D. = 1.05) รองลงมาคือ ปัญหาที่นำไปสู่วัฒนธรรมความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 (S.D. = 1.10) ลำดับที่ 3 คือ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจาก เครียดหรือมีความกังวลใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.23 (S.D. = 1.05) ลำดับที่ 4 คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 (S.D. = 1.10) และลำดับที่ 5 คือ คนรุ่นใหม่อย่างน้อยต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนอื่นได้เห็น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 (S.D. = 1.12) สอดคล้องกับ พระมหากำพล คุณงุโร (2547) ที่ชี้ให้เห็นว่า สุราน้ำนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบระหว่างผู้ดื่มสุรากับสังคมมากมายหลายอย่าง สังคมโดยทั่วไปเริ่มรู้สึกว่าจะไม่ค่อยมีความปลอดภัยทั้งต่อร่างกายและทรัพย์สินของตนเอง โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่สตรีออกไปทำงานในโรงงานและมีบ้านหรือห้องเช่าอยู่ในชอยลิก เวลากลับบ้านดึกตื่นต้องเดินผ่านกลุ่มของนักดื่มสุราที่กำลังจับกลุ่มดื่มกันอยู่ทำให้เกิดความระแวงกลัวจะเกิดเหตุการณ์ดังเห็นได้จากภาพเหตุการณ์คนเมาสุราข่มขืนแล้วฆ่าชิงทรัพย์ หรือคนเมาคอยจี้ชิงทรัพย์ของเจ้าทุกข์ ซึ่งเป็นคดีที่เห็นกันอยู่บ่อยครั้งตามข่าวหนังสือพิมพ์ หรือสื่อโทรทัศน์ต่าง ๆ บางกรณีสุราน้ำนั้นได้เพิ่มพลังคึกคะนองให้แก่วัยรุ่น เมื่อวัยรุ่นได้ดื่มสุราเข้าไปแล้วมักจะมีการมั่วสุม มีการเที่ยวเตร่ ขับรถจักรยานยนต์ออกไปเที่ยวยามค่ำคืน สร้างความรำคาญให้เกิดแก่บุคคลทั่วไป และเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุตามท้องถนน บางครั้งก่อคดีขับรถชนคนอื่นถึงขั้นเสียชีวิตก็มีและมีเหตุการณ์งัดแงะลักขโมยมากขึ้น ความไม่ปลอดภัยย่อมเกิดแก่บุคคลที่อยู่ในสังคมทั้งๆ ที่ไม่ต้องการ อีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคม คือผลจากการดื่มสุราของผู้ดื่มสุราน้ำนั้นเมื่อเกิดภัยต่างๆ ขึ้น มักจะผลักรถให้กับสังคม ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองที่ดีหรือขาดหน้าที่ประชากรที่ควรทำต่อประเทศ หรือขาดหน้าที่ลูกบ้านที่พึงใส่ใจกับชุมชนของตนเอง

ส่วนในด้านประสบการณ์เคยเห็นบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อย สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานประชาคมงดเหล้าจังหวัดปัตตานี อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่น้อยมาก ด้วยบริบทของปัตตานีส่วนใหญ่ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม ความชุกของนักดื่มในประชากรอายุ 20 ปีขึ้นไปร้อยละ 4.1 ความชุกของผู้ดื่มในประชากรวัยรุ่น (อายุ 15-19 ปี) ร้อยละ 0.2 (อันดับที่ 76 ของประเทศ) การดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับโรคต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิตในอันดับต้นหลายโรคด้วยกัน เช่น โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร (Traffic accidents) เบาหวาน (Diabetes) การติดสุรา (Alcohol dependence) เป็นต้น

ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

ผลกระทบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในเรื่องของผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ หลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักไปทำอะไรอย่างอื่นต่อ เช่น ขับรถยนต์ การดื่มแอลกอฮอล์ช่วยให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลมองว่ามีผลกระทบในระดับปานกลางสำหรับพื้นที่เมืองจังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับงานศึกษาของอรุณา อยู่สกุล และคณะ (2562) ที่ศึกษาในเรื่องผลกระทบเชิงลบด้าน

สังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) โดยในงานชี้ให้เห็นว่า ระดับความรุนแรงที่มีต่อชุมชน ด้านสังคม คือการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์ ด้านสาธารณสุข คือการต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น และด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย คือรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์ (เสพติด)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระดับผลกระทบใน 5 ลำดับแรกที่อยู่ในระดับผลกระทบที่มาก พบว่าการดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย รองลงมาคือ แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะนำไปสู่ความรุนแรงต่อพื้นที่ชุมชน อิทธิพลจากสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์มีส่วนทำให้บุคคลดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ และคนส่วนใหญ่มักละเลยและไม่ค่อยอยากยุ่งเกี่ยวกับคนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

สอดคล้องกับผลการรายงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี (2566) ที่พบว่า 1) สภาพปัญหาภาพรวมสถานการณ์การเสียชีวิตจากการดื่มแล้วขับลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เช่นเดียวกันกับจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง แต่จำนวนผู้เสียชีวิตที่เป็นผู้นำครอบครัว และเด็กเยาวชนเสียชีวิตเพิ่มขึ้น 2) พาหนะที่เกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตมากที่สุด คือ รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 87.3) สาเหตุหลักเกิดจากขับรถเร็วเกินไป และดื่มแล้วขับ 3) เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ดื่มแล้วขับ และบาดเจ็บเข้าโรงพยาบาล 642 ราย และจากการตรวจแอลกอฮอล์ในเลือด พบว่ามีจำนวนที่น้อยกว่าการดำเนินคดี ร้อยละ 10 ของผู้ที่เกิดอุบัติเหตุ 4) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีดื่มแล้วขับเพิ่มขึ้น เห็นได้ชัดเจนว่าจำนวนผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจากการดื่มแล้วขับลดลงอย่างต่อเนื่อง **และ** 5) ภาพรวมการเสียชีวิตจากการดื่มลดลง ร้อยละ 2.24 อาจเกิดจาก มีการตั้งด่านชุมชน เพิ่มมากขึ้นจากปี 2565 ร่วมกับการรณรงค์สร้างความเข้าใจกับประชาชน และเพิ่มการบังคับใช้กฎหมาย เรียกตรวจความมีเมาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17 (23,236 คดี)

ทั้งนี้ทางคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี (2566) ยังได้มีการเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายมาตรการในการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากอนุกรรมการด้านวิชาการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยข้อเสนอ สำหรับมาตรการเพิ่มเติมที่สำคัญ 8 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการควบคุมโฆษณา ควบคุมลักษณะ และวิธีการ ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) มาตรการควบคุมจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) มาตรการกำหนดประเภท ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 4) มาตรการฉลากและบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 5) มาตรการควบคุมการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 6) มาตรการสนับสนุนให้ผู้จำหน่ายมีการจำหน่ายอย่างรับผิดชอบ 7) มาตรการควบคุมวันและเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ 8) มาตรการควบคุมราคา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในมาตรการที่ 1,2,3 และ7 ทั้งใน รูปแบบ online และ onsite และศึกษาความเป็นไปได้ในการควบคุมราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมถึงศึกษาการขึ้นราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านระบบภาษี ต้องศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน

ที่ผ่านมาทางคณะทำงาน TEAM ACTU Pattani ซึ่งประกอบไปด้วยพนักงาน เจ้าหน้าที่ ตำรวจภูธรเมืองปัตตานี นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี นักวิชาการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลปัตตานี เจ้าพนักงาน สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ และเครือข่ายองค์กรงดเหล้าปัตตานี ออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่เป้าหมาย อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ร้านค้า ร้านอาหาร ที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมกว่า 20 ร้าน พบลักษณะการกระทำผิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 30 (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าข่มขู่ การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตั้งเตือน และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน รวมทั้งการตรวจสอบใบอนุญาตในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า จำนวนหลายร้านที่ใบอนุญาตหมดอายุ และแนะนำให้มีการต่อใบอนุญาตก่อนหมดอายุในครั้งต่อไป รับผิดชอบการต่อใบอนุญาตพื้นที่ทั้งหมดอายุ และให้แสดง/ติดใบอนุญาตจำหน่ายในที่ที่มองเห็นชัดเจน ส่วนกรณีการสุ่มตรวจร้านอาหารกลางคืนที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบลักษณะการกระทำผิด ไม่ติดป้ายแสดงราคาเครื่องดื่ม มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร่วมกับสินค้าอื่น พบป้ายแสดงชื่อเครื่องดื่มเชิงโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า

สำหรับการดำเนินงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีถึงการปราบปรามในเรื่องของการดำเนินคดีเกี่ยวกับสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ผลการปราบปรามประเภทคดีสุราในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินคดีอย่างจริงจัง สังเกตได้ว่าในแต่ละปี มีจำนวนรายคดี และค่าปรับเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวของการปราบปราม แสดงให้เห็นว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีปริมาณของการจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ประเภทรายได้เบ็ดเตล็ดที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต และค่าปรับเปรียบเทียบคดี และจากการจัดเก็บรายได้จริงของสุราเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีสูงกว่าเป็นเท่าตัว จากที่มีเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้จากใบอนุญาตสุรา 165,900 บาท แต่รายได้ที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าเท่าตัวคือ เท่ากับ 333,100 บาท ผลต่างอยู่ที่ 167,200 บาทหรือคิดเป็นร้อยละ 100.78 แสดงให้เห็นว่า จำนวนการค้า และการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ย้อนหลังในช่วงสิบปีมีการเติบโต และเพิ่มจำนวนมากขึ้น สอดคล้องกับการข้อมูลที่ได้มีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่าในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเริ่มมีปริมาณของการดื่มสุราในสถานที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ภาษีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธคสามารถเรียกเก็บรายได้จริงจากร้านค้าต่าง ๆ ในพื้นที่จำนวน 268,761.85 บาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานีที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้การเรียกเก็บรายได้จากค่าปรับสุราเปรียบเทียบคดีในจำนวน 235,688.40 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับภาษีบริการร้านไนต์คลับและดิสโกเธค

การรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาที่พบว่าการพบเห็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะไม่บ่อยนัก อาจสืบเนื่องมาจากบริบทพื้นที่เมืองปัตตานี ที่มีลักษณะโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นลักษณะเฉพาะคือ ผู้คนในพื้นที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีวัฒนธรรมของชาวมลายูมุสลิมเป็นวัฒนธรรมหลักเนื่องจาก

เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของพื้นที่ ทำให้การดำเนินชีวิตมักจะมีเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนาอิสลามที่ตนเองนับถือ ระบบความคิด ความเชื่อโลกทัศน์ยึดโยงอยู่กับความเชื่อในอำนาจนอกเหนือธรรมชาตินั่นคือพระเจ้า มีความเชื่อและความศรัทธาในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่ระบุข้อห้ามไว้อย่างชัดเจนในการไม่อนุญาตให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งผู้คนที่เป็นประชากรแฝงส่วนใหญ่ก็ให้เกียรติและเคารพในประเด็นดังกล่าว จึงทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะน้อย (ศรีศักร วัลลิโภดม และคณะ, 2550)

แม้ว่าจะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะน้อยก็มีการพบเห็นอยู่บ้าง อาจเนื่องมาจากการมีประชากรแฝง ซึ่งพบว่าบางพื้นที่ในเขตเมืองมีประชากรแฝงที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่เมืองปัตตานี จากรายงานแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองปัตตานี (2566) ได้แสดงข้อมูลที่น่าสนใจไว้ว่า บุคคลต่างด้าวในพื้นที่ที่เข้ามาทำงาน ทั้งที่มีการจดทะเบียนและไม่มีสถานะทางทะเบียนมีจำนวน 3,424 คน ประกอบด้วยบุคคลต่างด้าวจากประเทศเมียนมาร์ ลาว และประเทศกัมพูชา ที่เข้ามาทำงาน โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานจากประมง เนื่องจากอาชีพประมงถือเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของประชากรในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ขณะที่ประชากรเดิมในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ทำประมง ค้าขาย และรับราชการเป็นส่วนน้อย โดยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ก็จะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่บ้างเนื่องจากลักษณะการทำงานที่มีความเครียดอีกทั้งผู้คนเหล่านี้ก็มาจากพื้นที่อื่นที่มีบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมแตกต่างจากพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ผลการศึกษาที่ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าแม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ก็มีผลหลวมในขั้นตอนของการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ ซึ่งแตกต่างจากต่างประเทศที่มีความเคร่งครัดในเรื่องนี้ ดังตัวอย่างการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม (อรัชมน พิเชฐวรกุล และพรพล เทศทอง, 2563) เป็นการวิจัยเอกสารและนำมาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายจากต่างประเทศอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐนิวยอร์ก มลรัฐอิลลินอยส์และประเทศฝรั่งเศสที่มีกฎหมายใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันแต่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการผลักดันมาตรการทางกฎหมาย จากนั้นทำการสำรวจความคิดเห็นทางกฎหมายจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 500 คน ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย แม้มีกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการโดยกำหนดโทษสำหรับการขายสุราให้คนเมาที่ครองสติไม่ได้ (มาตรา 40) ก็ตาม แต่ในปัจจุบันไม่พบคดีที่ผู้ขายขายให้บุคคลที่มีอาการเมามาจนครองสติไม่ได้แต่อย่างใด อีกทั้ง หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการเมามาจนครองสติไม่ได้แล้วบุคคลนั้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ก่อกองแห่งภัย ในกรณีที่การกระทำดังกล่าวของผู้ประกอบการนั้นเป็นสาเหตุที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งของความเสียหายนั้นด้วย รวมถึงควรมีความเข้มงวดมากขึ้นในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์และควรมีมาตรการอื่นเพิ่มเติมนอกจากทางด้านกฎหมาย โดยการมีแบบประเมินความเมาของลูกค้ำให้แก่ผู้ประกอบการประเมินลักษณะของลูกค้ำก่อนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

บริบทของจังหวัดปัตตานีรวมถึงพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด หากจะพิจารณาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เทียบเคียงกับประเทศที่ปกครองในรูปแบบอิสลามอย่างกรณีของประเทศบรูไนดารุสซาลาม พบว่า ประเทศบรูไนเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีมาตรการในการจำกัดการเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีมาตรการค่อนข้างเด็ดขาด โดยรัฐบาลกษัตริย์ได้นำหลักกฎหมายอิสลามที่เรียกว่ากฎหมายซารีอะห์มาบังคับใช้ในหลายลักษณะ เช่น การห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเด็ดขาดที่บังคับกับชาวมุสลิม การห้ามจำหน่ายแอลกอฮอล์ในทุกรูปแบบ การห้ามบริโภคในที่สาธารณะของผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม การจำกัดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภค รวมทั้งการจำกัดปริมาณการนำเข้ามาในประเทศ (อัครวินท์ ศาสนพิทักษ์, และคณะ, 2562) เช่นเดียวกับงานของ Basma Al-Ansari (2020) ที่ศึกษาในเรื่อง นโยบายเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ที่มีชาวมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยในงานได้ระบุแนวทางกว้างต่อแนวการกำหนดนโยบายแอลกอฮอล์มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจาก 50 พื้นที่ที่มีมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ มีเพียง 5 พื้นที่ที่มีข้อห้ามพร้อมสัมปทาน มีข้อจำกัด หรือนโยบายข้อบังคับ แม้จะมีแนวทางการห้ามด้วยสัมปทานสำหรับผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ได้ใช้กลยุทธ์นโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ WHO ที่แนะนำ 9 ใน 10 รายการในลักษณะเฉพาะบริบท เช่น ไม่ใช่ภาษี แนวทางหลายภาคส่วนในการรักษาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ดีต่อสุขภาพ สำหรับมุสลิมที่เป็นคนใหญ่ของประเทศเผชิญกับความท้าทายในการสร้างนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หลายนโยบายแอลกอฮอล์ของประชาชนในประเทศ ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะข้อห้ามของศาสนาอิสลาม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

การรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงการเคารพและให้เกียรติผู้อื่นโดยเฉพาะผู้คนที่ต่างวัฒนธรรมกับตัวเราเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องปลูกฝัง จากผลการศึกษาที่น่าสนใจคือเยาวชนจากพื้นที่อื่นที่มาศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีความเคารพต่อวัฒนธรรมอิสลามซึ่งเป็นวัฒนธรรมหลักของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งสะท้อนว่าการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังในเรื่องนี้ ดังนั้นควรส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝังการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงการเคารพและให้เกียรติผู้อื่นให้แก่บุตรหลานและสมาชิกในครอบครัว

ภายใต้สังคมปัจจุบันที่ผู้คนส่วนหนึ่งอาจจะมองเรื่องการรับผิดอย่างรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องไกลตัว แต่กลับให้ความสำคัญกับเรื่องของความเป็นปัจเจกและสิทธิส่วนบุคคล อีกทั้งในเรื่องของการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ผู้ดื่มบางคนมองว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพน้อยกว่าการสูบบุหรี่ที่มีควันรบกวนคนอื่น ดังนั้นการสื่อสารเรื่องผลกระทบต่อเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ควรได้รับการสื่อสารในวงกว้างผ่านสื่อที่หลากหลายทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อกระแสรอง โดยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงพื้นที่และเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกประเด็นคือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนในพื้นที่ ส่วนหนึ่งเริ่มต้นจากการดื่มน้ำกระท่อมแล้วค่อยพัฒนาไปสู่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดอื่น เช่น เบียร์และสุรา รวมถึงยาเสพติดอื่น ๆ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเยาวชน ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว โรงเรียน นักการศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หากจะควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชน จำเป็นต้องเอาใจใส่ในการป้องกันการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรูปแบบอื่นด้วย โดยเฉพาะน้ำกระท่อมซึ่งเข้าถึงเยาวชนได้ง่าย ยิ่งในปัจจุบันที่มีการเปิดเสรีให้สามารถจำหน่ายใบกระท่อมได้ทั่วไป

หน่วยงานรัฐในพื้นที่ ควรมีนโยบาย มาตรการดูแลอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในเรื่องของการเพิ่มช่องทางการร้องเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ และการมีระบบการเฝ้าระวังต่อกลุ่มผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (public space) หรือพื้นที่เสี่ยงความปลอดภัย เพราะทุกพื้นที่ควรได้รับความปลอดภัยสำหรับทุกคน

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เห็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาต่อยอดในหลายประเด็น เช่น การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวที่เป็นชุมชนมุสลิม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักท่องเที่ยวมาเลเซียในพื้นที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและบทลงโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย การเคารพและให้เกียรติศาสนาและวัฒนธรรมของผู้อื่นกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุต่อการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนมุสลิม ความรับผิดชอบรับผิดชอบต่อสังคมของผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

การศึกษาในประเด็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประเด็นที่มีความเปราะบาง จึงเป็นเรื่องท้าทายในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ รวมถึงผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ดื่มและผู้จำหน่ายในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาในลักษณะนี้จำเป็นต้องออกแบบการวิจัยให้มีระยะการทำวิจัยที่มากพอ รวมถึงออกแบบกระบวนการเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้เทคนิคแบบ Snow Ball และใช้เวลาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลที่นานพอก่อนที่เก็บข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้

บรรณานุกรม

กมลลา วัฒนพร, ประพัทธ์ เนรมิตพิทักษ์กุล, ปนธรรุพร จงประเสริฐยิ่ง, และ ทักษพล ธรรมรังสี. (2550).

การสำรวจสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี. (2566). **ประเด็นการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดปัตตานี. (น.1-5).** ปัตตานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี.

บัณฑิต ศรีไพศาล. (2550). อุปสงค์ อุปทาน และผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. ใน **ศาสตร์และศิลป์ของการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราในเวชปฏิบัติทั่วไป (น. 10-32).** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ณัฐวุฒิ ประทีปรัตดาและคณะ. (2559). การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และกระบวนการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักศึกษาสถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ), 9(1),** หน้า 546-559.

พระมหากำพล คุณงกร. (2547). ปัญหาการดื่มสุราในสังคมไทย. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 8(1),** หน้า 105-114.

พรปวีณ์ ศรีงาม. (2556). ปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนเมืองปัตตานี. **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9(1),** น. 73-84.

พลเทพ วิจิตรคุณากร และอริบ ต้นอารีย์. (2565). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2564. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มูลนิธิแก้ไขปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ [มปอ.] .(ม.ป.ป.). **การดื่มอย่างรับผิดชอบที่บ้าน.** สืบค้นจาก <https://morporor.org/news/detail/66>. [เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2566]

วศิน สุวรรณรัตน์, อรัชมน พิเชฐวรกุล, ณัชชา สุขะวัธนกุล, ภาณุพงศ์ เฉลิมสิน, สุรินรัตน์ แก้วทอง, และพรพล เทศทอง. (2563). **มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ.** กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

วิทย์ วิชัยดิษฐ์, เอ็ดเวิร์ด แม็คเนล ดาริกา ไสงาม, และสาวิตรี อัจฉนงค์กรชัย. (2562). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สหมิตรพัฒนาการพิมพ์

ศรีศักร วัลลิโภดม และคณะ. (2550). เล่าขานตำนานใต้. กรุงเทพฯ : มุลนิธิเล็ก ประไพ วิริยะพันธุ์.

สมัย โกรทินธาคม. (2560). ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้เสียหายจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยลูกค้าที่เมาจากร้านเป็นผู้ขับ. E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2), น. 1530-1543.

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี. (2557). สถิติภาษีผลการจัดเก็บรายได้ปีงบประมาณ 2557. สืบค้นจาก https://www.excise.go.th/pattani/PEOPLE/TAX_STAT/WEBPORTAL16200028059. [เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2566]

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปัตตานี. (2553). สถิติภาษีผลการปราบปราม. สืบค้นจาก https://www.excise.go.th/pattani/PEOPLE/TAX_STAT/WEBPORTAL16200028058. [เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2566]

อรทัย วลีวงศ์. (2560). สถานการณ์ปัญหาผลกระทบจากการดื่มของผู้อื่น (ภัยเหล้ามือสอง) ของประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).

อรทัย วลีวงศ์และคณะ. (2557). ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

อรณุชา อยู่สกุล และคณะ. (2562). ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).

อรัชมน พิเชฐวรกุล และพรพล เทศทอง. (2563). ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.).

อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์, สุกัลยา คงประดิษฐ์, และ จินดา ธารงอาจริยกุล. (2562). มาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศบรูไน, วารสาร อัล-อิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 9 (17), น. 115-123.

Basma Al-Ansari. (2020). ALCOHOL POLICY IN MUSLIM MAJORITY COUNTRIES. University of Sydney: Faculty of Medicine and Health.

ภาคผนวก

หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

AF 04-03

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา
เลขที่ 91 ถนนเทศบาล 1 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000 โทรศัพท์ 0 7321 2863 ต่อ 131
E-mail: scphyl.irb@yala.ac.th Website: http://www.yala.ac.th/IRB-SCPHYL/

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ชื่อโครงการวิจัย	ศึกษาการรับมืออย่างรับมือชอบต่อสังคมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เมือง เทศบาลเมืองปัตตานี		
รหัสจริยธรรมการวิจัย	SCPHYLIRB-2565/140		
ผู้วิจัยหลัก	ผศ.ดร.ศิริก หนามมานะ		
สังกัด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี		
วิธีการพิจารณา	Expedited		
วันที่ส่ง	30 ตุลาคม 2565	วันที่พิจารณา	11 พฤศจิกายน 2565
วันที่รับรอง	13 มกราคม 2566	วันหมดอายุ	13 มกราคม 2567

เอกสารที่รับรอง

1. โครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงข้อมูลอาสาสมัครวิจัย
4. เอกสารแสดงความยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าว
5. ประวัตินักวิจัย/คณะนักวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา ได้พิจารณาโครงการวิจัยแล้ว ตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ตามระเบียบแนวทางและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ:

1. กำหนดส่งรายงานความก้าวหน้า 13.กรกฎาคม 2566 แบบฟอร์ม AF 03-19
2. กำหนดส่งรายงานสิ้นสุดโครงการ 13.กุมภาพันธ์ 2567 แบบฟอร์ม AF 03-20
3. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัยหลังได้รับการรับรอง ให้นักวิจัยขออนุมัติปรับรายละเอียด และ AF 07-01 และ AF 07-02
4. หากดำเนินการวิจัยไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลารับรอง ให้นักวิจัยขออนุมัติขยายระยะเวลา แบบฟอร์ม AF 03-18

วิจิตร ธีระศิริ (นางสาววิจิตร ธีระศิริ) อธิการบดี
เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(นายอวิรุทธ์ สิงห์กุล) ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(หนังสือรับรองมีป็นอนุตราสัญลักษณ์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา)

ภาพประกอบการเก็บข้อมูล

